

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ І ПСИХОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Вченою радою ННІМП
«___» _____ 2017 р.
Протокол №___
Директор ННІМП
_____ **О. В. Алейнікова****

З В І Т

про діяльність

кафедри психології та особистісного розвитку

за 2017 р.

Додаток
до постанови
Президії НАПН України
від _____, 2017 р. №

Зміни
до Методичних рекомендацій з підготовки
Звіту про діяльність підвідомчих
установ НАПН України

ЗМІСТ

ЧАСТИНА I.....	5
I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ ПСИХОЛОГІЇ ТА ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ.....	5
II. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ.....	14
II.1. НДР на виконання державних цільових програм та виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України.....	14
II.2. Фундаментальні дослідження.....	16
II.3. Прикладні дослідження.....	16
II.4. Публікації.....	22
III. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	22
IV. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ЙОГО МОНІТОРИНГ.....	23
VI. ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ...24	
VII. ПІДГОТОВКА ТА АТЕСТАЦІЯ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	40
VII.1. Діяльність аспірантури та докторантури.....	40
VIII. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ.....	41
IX. НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗВ'ЯЗКИ ГРОМАДСЬКІСТЮ.....	44
IX.1. Висвітлення результатів діяльності кафедри психології та особистісного розвитку в інформаційному науково-освітньому просторі.....	44
IX.2. Науково-інформаційна діяльність у засобах масової інформації.....	45
IX.3. Інформаційно-комунікаційні технології в діяльності установи, закладу.....	45
IX.4. Зв'язки з громадськістю.....	46
X. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПРОБІТНИЦТВО.....	46
XIV. ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАПН УКРАЇНИ НА 2017-2022 РОКИ.....	49
XV. ВИСНОВКИ.....	51
XVI. СПИСОК ОСНОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ.....	53

ДОДАТКИ. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВИ (у таблицях).

Таблиця II.1. Виконання науково-дослідних робіт у 20__ році (одиниць).

Таблиця II.2. Продукція, підготовлена у 20__ році на виконання державних цільових програм.

Таблиця II.3.1. Продукція, підготовлена за завершеними у 20__ році фундаментальними дослідженнями (частина I).

Таблиця II.3.2. Продукція, підготовлена за завершеними у 20__ році фундаментальними дослідженнями (частина II).

Таблиця II.3.3. Наукові результати фундаментальних досліджень, завершених у 20__ році.

Таблиця II.4.1. Продукція, підготовлена за завершеними у 20__ році прикладними дослідженнями (частина I).

Таблиця II.4.2. Продукція, підготовлена за завершеними у 20__ році прикладними дослідженнями (частина II).

Таблиця II.4.3. Наукові результати прикладних досліджень, завершених у 20__ році.

Таблиця II.5.1. Продукція, підготовлена в ході виконання наукових досліджень у 20__ році (частина I).

Таблиця II.5.2. Продукція, підготовлена в ході виконання наукових досліджень у 20__ році (частина II).

Таблиця III.1. Експериментальна робота за рівнями.

Таблиця III.2. Результати експериментальної роботи.

Таблиця IV.1. Упровадження результатів наукових досліджень.

Таблиця IV.2. Об'єкти впровадження результатів наукових досліджень.

Таблиця IV.3. Упровадження результатів наукових досліджень за видами продукції.

Таблиця V.1. Наукові періодичні видання, засновником або співзасновником яких є установа, заклад.

Таблиця V.2. Інформація про наукові періодичні видання установи, закладу, які включені до наукометричних баз даних.

Таблиця VI.1. Організація та проведення науково-практичних масових заходів.

Таблиця VI.2. Участь у науково-практичних масових заходах.

Таблиця VII.1.1. Підготовка наукових кадрів у докторантурі установи.

Таблиця VII.1.2. Підготовка наукових кадрів в аспірантурі установи (випуск аспірантів).

Таблиця VII.1.3. Підготовка наукових кадрів в аспірантурі установи (прийом аспірантів).

Таблиця VII.1.4. Працевлаштування аспірантів та докторантів установи, які навчалися за державним замовленням.

Таблиця VII.2.1. Робота спеціалізованої вченої ради установи.

Таблиця VII.2.2. Робота спеціалізованої вченої ради установи за науковими спеціальностями.

Таблиця VII.2.3. Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації спеціалізованою вченою радою.

Таблиця VIII.1. Підготовка робітничих кадрів у 2017 році.

Таблиця VIII.2. Підготовка фахівців за кошти державного бюджету в 20__ році.

Таблиця VIII.3. Підготовка фахівців за кошти фізичних та юридичних осіб у 20__ році.

Таблиця VIII.4. Підвищення кваліфікації кадрів (післядипломна освіта) в 20__ році.

Таблиця VIII.5. Перепідготовка кадрів (післядипломна освіта) за кошти фізичних та юридичних осіб у 20__ році.

Таблиця IX.1. Інформація про висвітлення результатів діяльності установи, закладу в інформаційному науково-освітньому просторі.

Таблиця IX.2. Інформація про представлення установи, закладу в Електронній бібліотеці НАПН України.

Таблиця XII.1. Кількісний і якісний склад наукових працівників установи.

Таблиця XII.2. Дані про професійні кваліфікації наукових працівників установи.

Таблиця XII.3. Кількісний і якісний склад науково-педагогічних і педагогічних працівників установи.

Таблиця XII.4. Дані про професійні кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників установи.

Таблиця XII.5. Кількісний і якісний склад педагогічних працівників установи.

Таблиця XII.6. Дані про професійні кваліфікації педагогічних працівників установи.

Таблиця XII.7. Кількісний і якісний склад працівників музею установи.

Перелік тем дисертаційних досліджень, захищених у спеціалізованій ученій раді.

ЧАСТИНА II.....66

Анотований перелік продукції, готової до впровадження
(прикладі оформлення анотованого переліку продукції).

ЧАСТИНА І.
І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРИ ПСИХОЛОГІЇ ТА ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ

Кафедра психології та особистісного розвитку входить до структури Навчально-наукового інституту менеджменту та психології та є випусковою кафедрою з підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Кафедру очолює Павло Володимирович Лушин – доктор психологічних наук, професор, психолог із багаторічним досвідом дослідницької, консультативної роботи і психотерапії. Автор інноваційного методу надання психологічної допомоги «Екофасилітація». Засновник і голова правління ВГО «Українська асоціація екологічної психологічної допомоги». Учасник програм Уейнського університету (США, м. Детройт, штат Мічиган), EMDR-Інституту (США, м. Лос-Анджелес, Каліфорнія), Монтеклерського державного університету (США, штат Нью-Джерсі). Редактор-консультант міжнародних журналів «Thinking» і «Childhood and Philosophy» (США та Бразилія) «Теорія та практика психотерапії», Канада. Автор понад 200 публікацій, серед яких монографії з психотерапії і педагогічної психології.

Стратегія кафедри реалізується шляхом інтеграції навчання і практики, повного та ефективного застосування всіх елементів навчально-виховного процесу із врахуванням можливостей сучасних інноваційних та інформаційних технологій.

Мета діяльності кафедри - забезпечення безперервності та ефективності підготовки майбутніх психологів та психолого-педагогічний супровід їх особистісного та професійного зростання.

Професорсько-викладацький склад кафедри здійснює перспективні наукові дослідження, поєднуючи наукову та освітню діяльність.

Діяльність кафедри упродовж звітного періоду була зосереджена на виконанні таких *основних завдань*:

- реалізація освітньо-професійних програм підготовки фахівців;

- вироблення єдиної концепції втілення змісту освіти за дисциплінами, що викладаються кафедрою;
- організація та здійснення на належному науково-методичому рівні навчально-виховного процесу в групових та індивідуальних формах роботи;
- впровадження інноваційних технологій в навчальний процес;
- впровадження в межах компетенції кафедри принципів Євроінтеграційного процесу;
- підготовка справи щодо чергової акредитації діяльності з надання освітньої послуги у сфері вищої освіти підготовки фахівців зі спеціальності 6.030102 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня;
- розпочато перший етап (лютий 2017 р.) науково-дослідної роботи «Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах»;
- керівництво науково-дослідною роботою студентів, організація та проведення масових заходів за профілем кафедри;
- підготовка та видання навчальної, наукової та методичної літератури.

Основні функції кафедри полягають у здійсненні навчальної, науково-дослідної, науково-методичної та організаційної роботи.

Навчальна робота кафедри спрямована на забезпечення високої якості освіти й передбачає:

- якісне і своєчасне виконання навчальних планів і програм;
- проведення різних форм занять (у тому числі семінарів, тренінгів, рольових і ділових ігор) зі студентами та слухачами;
- керівництво підготовкою слухачами та студентами творчих випускних робіт, проектів, виконання завдань навчального практикуму тощо.

Науково-дослідна діяльність кафедри спрямована на науковий супровід навчального процесу, запровадження досягнень сучасної науки в навчальний процес, залучення слухачів і студентів до проведення наукових досліджень, розвиток вітчизняної науки та передбачає:

- проведення досліджень актуальних проблем у галузі суспільних та природничих дисциплін;
- дослідження соціальних, організаційних, управлінських та методичних проблем функціонування системи освіти загалом і післядипломної освіти зокрема;
- науково обґрунтованого змісту навчального процесу та навчально-методичного забезпечення викладання загально-фахових та світоглядних дисциплін у закладах післядипломної освіти;
- забезпечення адекватного відображення результатів сучасних наукових досліджень в навчальних планах і програмах підготовки бакалаврів і магістрів.

Науково-методична робота кафедри спрямована на науково-методичне забезпечення навчального процесу відповідно до сучасних вимог і передбачає:

- узагальнення вітчизняних і зарубіжних досягнень у галузі суспільних та природничих наук, використання сучасних наукових результатів, а також практичних освітніх і управлінських технологій у педагогічній діяльності;
- удосконалення змісту програм і планів навчального процесу відповідно до сучасних вимог і запитів післядипломної освіти;
- визначення і формування умов організації ефективного навчання в системі післядипломної освіти;
- постійне залучення викладачів кафедри до науково-методичної роботи, створення методичних посібників та розробок, запровадження сучасних освітніх технологій в навчальний процес;
- визначення та запровадження науково обґрунтованих сучасних методів навчання та контролю знань слухачів і студентів, зокрема, на основі кредитно-модульної системи;
- запровадження комп'ютерних програм у навчальний процес, застосування сучасних інформаційних технологій і засобів, формування та використання інформаційних баз даних.

Організаційна робота кафедри передбачає:

- організацію діяльності кафедри на основі рішень та завдань, визначених планом роботи Університету;
- підготовку планів роботи Кафедри на рік та на перспективу, які затверджуються керівництвом Університету;
- проведення засідань кафедри для обговорення та вирішення питань, важливих для діяльності кафедри;
- підготовку звітів про результати роботи кафедри та їх подання керівництву Університету;
- підтримку зв'язків та обмін інформацією з іншими підрозділами Університету, з кафедрами відповідного профілю інших ВНЗ, лабораторіями науково-дослідних установ, творчими асоціаціями та громадськими організаціями.

Кафедра здійснює підготовку фахівців з вищою освітою для психологічних служб, закладів освіти за спеціальністю 053 «Психологія» (спеціалізації: «Психологія», освітній ступінь – бакалавр, магістр, та «Кризова психологічна допомога в сучасних умовах», освітній рівень – магістр). Сфери діяльності випускників – це дослідження та розробки в галузі гуманітарних та суспільних наук; освіта (вища, навчання дорослих); охорона здоров'я та соціальна допомога; діяльність у сфері спорту тощо.

Діяльність кафедри упродовж звітного періоду була зосереджена на виконанні таких ***основних завдань***:

- реалізація освітньо-професійних програм підготовки фахівців;
- вироблення єдиної концепції втілення змісту освіти за дисциплінами, що викладаються кафедрою;
- організація та здійснення на належному науково-методичому рівні навчально-виховного процесу в групових та індивідуальних формах роботи;
- впровадження інноваційних технологій в навчальний процес;

- впровадження в межах компетенції кафедри принципів Євроінтеграційного процесу;
- підготовка справи щодо чергової акредитації діяльності з надання освітньої послуги у сфері вищої освіти підготовки фахівців зі спеціальності 6.030102 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня;
- розпочато перший етап (лютий 2017 р.) науково-дослідної роботи за темою: «Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах»;
- керівництво науково-дослідною роботою студентів, організація та проведення масових заходів за профілем кафедри;
- підготовка та видання навчальної, наукової та методичної літератури.

У 2017 р. кафедрою психології та особистісного розвитку проводилася системна робота з виконання Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2017–2020 рр. за п. 4.

За звітний період опубліковано 50 наукових праць, зокрема: монографій – 1, методичних посібників – 1, навчальний посібник – 1, методичних рекомендацій – 1, спецкурсів – 2, фахових статей – 4, статей в іноземних виданнях – 3, статей у науково-метричних базах – 1, збірниках наукових праць – 9, наукових періодичних виданнях – 1, тез – 26.

У 2017 р. науково-педагогічні працівники кафедри психології та особистісного розвитку організували і провели 16 масових наукових заходів, з них: 3 – відповідно до плану роботи Університету менеджменту освіти, зокрема 2 конференції (з них 2 – всеукраїнських); 1 семінар (з них 1 – науково-практичний).

Співробітники кафедри психології та особистісного розвитку взяли участь у 57 масових наукових заходах, з них: 4-ти форумах; 13-ти Міжнародних конференціях; 11-ти Всеукраїнських конференціях; 7-ми семінарах; 5-ти виставках; 3-х круглих столах тощо.

Кількість упроваджених результатів НДР в рамках діяльності кафедри психології та особистісного розвитку, отриманих упродовж звітнього року - 1.

Протягом звітнього періоду два науково-педагогічні працівники кафедри захистили кандидатські дисертації, а саме:

- старший викладач кафедри Інжиєвська Л. А. захистила кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія на тему: «Особистісний розвиток майбутніх психологів арт-засобами в умовах післядипломної освіти», науковий керівник – доктор психологічних наук, професор П. В. Лушин;
- старший викладач кафедри І. В. Пустовалов захистив кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія на тему: «Психологічні особливості ціннісно-сислової сфери особистості підлітків в сім'ях повторного шлюбу», науковий керівник – доктор психологічних наук, професор О. І. Бондарчук.

Працівники кафедри періодично беруть участь у програмах підвищення кваліфікації, стажуваннях та різних освітніх програмах. У 2017 р. професор кафедри Г. М. Бевз брала участь у наступних освітніх програмах:

1) «Подолання психотравми: арт-терапія, альтернативні методи вирішення конфліктів, педагогічно терапевтична підтримка у надзвичайному стані», організатори: ГО «Арт-терапевтична асоціація» (президент О. Вознесенська), ГО «stART» (відповідальний за програму Ф. Цоккарато);

2) «Основи медіації», організатори: Луганський державний університет внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка (ректор В. М. Комарницький), ГО «Луганський гуманітарний центр» (директор В. І. Поклад), ВБО «Ініціатива заради життя» (вик.директор О. В. Чуприна).

Ст. викладач М. С. Діденко з 15 по 17 листопада 2017р. брала участь у освітній програмі «Школи молодих науковців», яка проводилась в м. Івано-Франківськ.

Протягом 2017 р. п'ять науково-педагогічних працівників кафедри психології та особистісного розвитку успішно закінчили курси підвищення кваліфікації:

1. Брюховецька Олександра Вікторівна – НАПН України, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», Свідоцтво про підвищення кваліфікації СП 35830447/2552-17, за категорією «Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів, які викладають психолого-педагогічні дисципліни» від 03 листопада 2017 р.;

2. Москальова Алла Степанівна - НАПН України, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», Свідоцтво про підвищення кваліфікації СП 35830447/2619-17, за категорією «Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів, які викладають психолого-педагогічні дисципліни» від 03 листопада 2017 р.;

3. Пустовалов Іван Вікторович - НАПН України, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», Свідоцтво про підвищення кваліфікації СП 35830447/2531-17, за категорією «Викладачі університетів, академій, інститутів» від 03 листопада 2017 р.;

4. Хілько Світлана Олександрівна - НАПН України, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», Свідоцтво про підвищення кваліфікації СП 35830447/2538-17, за категорією «Викладачі університетів, академій, інститутів» від 03 листопада 2017 р.;

5. Шевченко Світлана Вікторівна - НАПН України, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», Свідоцтво про підвищення кваліфікації СП 35830447/2540-17, за категорією «Викладачі університетів, академій, інститутів» від 03 листопада 2017.

На кафедрі психології та особистісного розвитку) у 2017 р. працювало 17 осіб, з них – 10 штатних осіб, зокрема 15 науково-педагогічних працівників (4 докторів наук – професорів, 4 кандидатів наук – доцентів, 3 кандидатів наук без ученого звання, 4 старших викладачів без наукового ступеня) та інших – 2; 5 осіб, які працювали за сумісництвом.

У 2017 р. випускова кафедра психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» завершила процедуру проходження акредитації напряму підготовки «Психологія» першого (бакалаврського) рівня.

На кафедрі психології та особистісного розвитку було проведено роботу щодо акредитації спеціальності 6.030102 «Психологія», відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про проведення акредитаційної експертизи» від 12.06.2017 р. № 1145-А експертна комісія з метою проведення первинної експертизи підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030102 «Психологія» у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» працювала 22 червня 2017 року у складі:

Паламарчук Ольги Миколаївни, завідувача кафедри психології та соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктора психологічних наук, доцента, голови комісії; *Портницької Наталії Федорівни* – доцента кафедри практичної психології та психотерапії Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидата психологічних наук, доцента.

Акредитаційною комісією України від 3 липня 2017 року, протокол № 126, ухвалено позитивне рішення щодо чергової акредитації напряму підготовки «Психологія» першого (бакалаврського) рівня.

27 вересня 2017 р. у стінах Університету менеджменту освіти з нагоди професійного свята працівників освіти України почесними грамотами та подяками було відзначено науково-педагогічних працівників, в тому числі науково-педагогічних працівників кафедри психології та особистісного розвитку Лушина Павла Володимировича, завідувача кафедри психології та особистісного розвитку, і доцента кафедри Гусєва Андрія Ігоревича.

Науково-педагогічні працівники кафедри психології та особистісного розвитку беруть участь у волонтерських проектах та різних заходах, які

пов'язані з вирішенням гострих проблем життя сучасного українського суспільства.

Науково-педагогічними працівниками кафедри психології та особистісного розвитку встановлено контакти з американською асоціацією «Combined Arms» (Houston, Тех.), яка пропонує спеціальну інтернет-платформу для роботи з ветеранами з питань їхньої реабілітації. Створено «зонтичну організацію», яка об'єднує десять недержавних організацій, членами яких є зокрема представники ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» – викладачі кафедри психології та особистісного розвитку, які опановують нові інформаційні технології для надання психологічної допомоги ветеранам та членам їхніх родин у дистанційному режимі, що сьогодні є дуже актуальним.

Кафедра психології та особистісного розвитку сприяє щорічному проведенню відкритих лекцій з кризової психології, на які запрошуються ветерани АТО. Доцент кафедри психології та особистісного розвитку ННІМП УМО Інжиєвська Л. А. чотири роки поспіль в рамках проектів підтримки воїнів АТО проводить семінари на волонтерських засадах для психолого-соціальної підтримки ветеранів АТО (м. Маріуполь, м. Северодонецьк, м. Краматорськ, м. Старобельськ).

З метою покращення психологічного клімату до вищих навчальних закладів Луганської та Донецької областей у якості безоплатної допомоги було передано наступну літературу:

- «Живая книга. Личные алгоритмы экофасилитации», Т.1, под ред. П. В. Лушина.
- «Живая книга. Экологичная помощь личности в переходный период: экофасилитация», Т. 2, П. В. Лушин.
- «Живая книга. Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию», Т. 4.

II. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

II.1. НДР на виконання державних цільових програм та виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України

У 2017 р. кафедрою психології та особистісного розвитку ННІМП ДВНЗ «УМО» проводилася системна робота з виконання Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2017–2020 рр.

Результатами системної роботи з виконання означеної Програми стали:

На виконання п. 4. Експертиза освітніх проєктів, підготовка аналітичних матеріалів:

1. Підготовлено звіт про імплементацію Закону України «Про вищу освіту» в процесі діяльності кафедри психології та особистісного розвитку. Відповідно до вказаного звіту імплементація Закону України «Про вищу освіту» на кафедрі полягає у наступному:

- відповідно до п. 17 ч. 1 ст. 1 ЗУ «Про вищу освіту» кафедрою були розроблені профілі освітніх програм і очікувані результати навчання (компетентності) для першого (бакалаврського) рівня та другого (магістерського) рівня, якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти);

- відповідно до п. 20 ч. 1 ст. 1 ЗУ «Про вищу освіту» кафедрою було введено спеціалізацію «Кризова психологічна допомога в сучасних умовах» для другого (магістерського) рівня, яка є складовою спеціальності 053 «Психологія» і передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну програму підготовки здобувачів вищої освіти. В 2017 р. проводилася вступна кампанія щодо набору абітурієнтів на навчання за даною спеціалізацією і сформовано три групи студентів;

- відповідно до п. 24 ч. 1 ст. 1 ЗУ «Про вищу освіту» рівень організації освітнього процесу кафедри забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та

сприяє створенню нових знань, перш за все завдяки тому, що на кафедрі психології та особистісного розвитку працюють висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, які постійно підвищують рівень кваліфікації шляхом навчання на курсах підвищення кваліфікації, стажування в Україні та за її межами;

- відповідно до ч. 2 ст. 6 ЗУ «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь бакалавра чи магістра, здійснюється екзаменаційною комісією, яка затверджується наказом ректора Університету. Комісію очолює авторитетний науковець у галузі психології у її склад входять провідні фахівці Університету і кафедри. Атестація здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня відбувається шляхом захисту дипломних робіт;

- відповідно до ч. 5 ст. 7 ЗУ «Про вищу освіту» кафедрою розроблено наповнення змісту додатку до диплома європейського зразка, що містить інформацію про результати навчання особи (знання та практичні навички відповідно до спеціальності, за якою здійснювалось навчання, а також інформацію про назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС, відомості про національну систему вищої освіти України). Для видачі дипломів державного зразка кафедрою психології та особистісного розвитку вчасно акредитовані всі освітні програми.

- відповідно до ст. 48 ЗУ «Про вищу освіту» викладачами кафедри викладання дисциплін здійснюється виключно українською мовою. Презентаційні і роздаткові матеріали також розроблені українською мовою. Деякі викладачі кафедри вільно володіють англійською мовою та на прохання студентів використовують свої знання іноземної мови в навчальному процесі;

- відповідно до розділу XI ЗУ «Про вищу освіту» наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність кафедри є невід'ємною складовою освітньої діяльності і здійснюється з метою інтеграції наукової, освітньої і виробничої діяльності в системі вищої освіти. У 2016 р. колективом кафедри

психології та особистісного розвитку затверджена та досліджується тема НДР «Психологічна допомога та розвиток особистості в сучасних умовах», що належить до прикладних науково-теоретичних розробок відповідно до класифікаційної групи НДР. Термін проведення досліджень – 5 років (2016–2021 рр.).

II.2. Фундаментальні дослідження

Протягом 2017 р. науково-педагогічними працівниками кафедри психології та особистісного розвитку фундаментальні дослідження не проводились.

II.3. Прикладні дослідження

У зв'язку з припиненням фінансування виконання тем за державним замовленням на кафедрі психології та особистісного розвитку наукова робота у 2017 р. здійснювалася на громадських засадах (у межах реалізації наукової складової їх роботи), а також у межах річного навантаження викладачів:

Кафедра психології та особистісного розвитку (завідувач – д-р. психол. наук., проф. П. В. Лушин) «Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах» (РК 0117U002377) (2017–2021 рр.).

Науковий керівник теми – Лушин П. В., доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та особистісного розвитку ННІМП ДВНЗ «Університет менеджменту освіти». Виконавці НДР – викладачі кафедри психології та особистісного розвитку ННІМП.

Наразі триває перший етап, на якому визначено мету та завдання дослідження, обґрунтовано етапи дослідження.

Мета і призначення НДР: обґрунтування методологічних та методичних аспектів особистісного розвитку та психологічної допомоги в сучасних умовах.

Обґрунтування виконання досліджень: масштаби психологічних проблем, що постають перед сучасним суспільством, стрімко зростають, а їхня складність посилюється. Розв'язання теоретичних та практичних проблем особистісного розвитку та психологічної допомоги в сучасних умовах можливе шляхом ґрунтовних міждисциплінарних наукових досліджень та розробки ряду методичних рекомендацій із вдосконалення та адаптування психологічної допомоги до умов суспільно-політичних трансформацій в Україні.

Упродовж 2017 р. співробітниками кафедри психології та особистісного розвитку науково-дослідна робота здійснювалась за 1 прикладною темою відповідно до 3 напрямів:

1. **Напрямок 4.6.1.2. Психологія особистості. Соціальна психологія;**

«Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах»

(РК 0117U002377) (2017–2021 рр.).

2. **Напрямок 4.6.1.3. Психологія навчання та виховання;**

«Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах»

(РК 0117U002377) (2017–2021 рр.).

3. **Напрямок 4.6.1.5. Практична психологія;**

«Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах»

(РК 0117U002377) (2017–2021 рр.).

Відповідно до зазначеної прикладної теми та 3 напрямів науково-дослідної роботи науково-педагогічні працівники кафедри психології та особистісного розвитку здійснювали науково-дослідну роботу у 2017 р. відповідно до першого етапу наукової теми «Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах» (РК 0117U002377) (2017–2021 рр.) за такими підтемами:

1) «Фасилітативний супровід розвитку особистості майбутнього фахівця» (П. В. Лушин);

2) «Прощення як соціальний та психологічний феномен» (А. І. Гусев);

- 3) «Теоретико-методологічні основи дослідження особистісного розвитку майбутнього психолога засобами арт-терапії» (Л. А. Інжиєвська);
- 4) «Розвиток довіри до себе у майбутніх психологів» (С. В. Шевченко);
- 5) «Особливості формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів» (С. О. Хілько);
- 6) «Формування професійної толерантності майбутніх керівників освітніх організацій» (О. В. Брюховецька);
- 7) «Профілактика та корекція особистісної конфліктності майбутніх психологів» (Т. В. Чаусова);
- 8) «Особливості психологічного розвитку особистості підлітків в сучасних умовах» (І. В. Пустовалов);
- 9) «Особливості психологічної допомоги у сучасних кризових ситуаціях життя» (Ю. М. Кримлова);
- 10) «Психологічні особливості розвитку професійно значущих якостей майбутніх менеджерів організацій» (М. С. Діденко);
- 11) «Психологічні умови професійного розвитку майбутнього фахівця в умовах післядипломної педагогічної освіти» (Н. Ю. Волянчук).

- основні наукові результати НДР

У ході виконання теми НДР (на громадських засадах) науково-педагогічними працівниками кафедри психології та особистісного розвитку отримано у 2017 р. такі результати:

2. «Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах» (РК 0117U002377) (2017–2021 рр.)

У звітному році над темою працювали 15 виконавців (Науковий керівник НДР – П. В. Лушин, д-р. психол. наук, проф.)

2.1. Основні наукові результати, досягнуті під час виконання дослідження у 2017 р. (перший етап дослідження), є такі:

- визначені мета, ціль та завдання дослідження прощення як соціального та психологічного феномену; розроблене обґрунтування етапів дослідження (А. І. Гусєв);

- визначено мету, цілі та завдання дослідження особливостей розвитку довіри до себе у майбутніх психологів, обґрунтовано етапи дослідження, складено і оформлено проміжний звіт по етапу (С. В. Шевченко);

- визначено мету, цілі та завдання дослідження особливостей формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів; обґрунтовано етапи дослідження; складено і оформлено проміжний звіт по етапу (С. О. Хілько);

- визначено завдання дослідження (О. В. Брюховецька):

- 1) на основі аналізу основних теоретико-методологічних підходів до проблеми професійної толерантності керівників обґрунтувати основні напрями дослідження психологічних основ формування професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів;

- 2) розробити модель професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів;

- 3) емпірично дослідити рівень сформованості професійної толерантності у керівників загальноосвітніх навчальних закладів;

- 4) розробити та експериментально перевірити систему організаційно-психологічних умов формування професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів у процесі професійної підготовки (отримання вищої освіти);

- 5) розробити та експериментально перевірити систему організаційно-психологічних умов формування професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів у процесі післядипломної педагогічної освіти (підвищення кваліфікації);

- обґрунтовано етапи дослідження особливостей формування професійної толерантності майбутніх керівників освітніх організацій: на першому етапі (2017 р.) здійснено теоретико-методологічний аналіз психологічних основ формування професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів (сутності професійної толерантності, її

індивідуально-психологічних і організаційно-психологічних характеристик) (О. В. Брюховецька);

- розроблено та обґрунтовано модель професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів (проаналізовані основні структурні компоненти і складові моделі, систематизовані особистісні і організаційні чинники професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів) (О. В. Брюховецька).

2.2. Основні науково-прикладні результати та інновації:

- створено лекційні курси та навчальні програми дисциплін: «Вікова фізіологія та валеологія» «Антропологія» «Психофізіологія» (к. психол. наук., доц. Л. А. Інжиєвська);

- захист кандидатської дисертації на тему: «Особистісний розвиток майбутніх психологів арт-засобами в умовах післядипломної освіти» на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія (к. психол. наук., доц. Л. А. Інжиєвська);

- захист кандидатської дисертації на тему: «Психологічні особливості ціннісно-сислової сфери особистості підлітків в сім'ях повторного шлюбу» на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія (к. психол. наук., доц. І. В. Пустовалов);

- створено навчальні програми та лекційні курси дисциплін: «Організаційна психологія», «Психологія управління» (к. психол. наук., доц. О. В. Брюховецька)

- створено освітні курси: «Вступ до психологічної допомоги: екофасилітативний підхід» (д. психол. наук, проф. П. В. Лушин, к. психол. наук Я. В. Сухенко), «Психологія для дорослих – P4A – Psychology for adults» (к. психол. наук Я. В. Сухенко),

2.3. Підготовлено та надруковано 53 наукових публікацій з проблеми дослідження, найвагомішими з яких є:

1. Вступ до психологічної допомоги: екофасилітативний підхід: Проблемно-тематичний курс підвищення кваліфікації для фахівців соціономічних професій (типу «людина–людина») очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти / П. В. Лушин, Я. В. Сухенко. – К., 2017. – 66 с. (рукопис). 2,6 друк. арк.

2. Лушин П. В. Психологические особенности ускорения обучения в современных условиях //Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій» . – Ч. 1. – 26 – 28 квітня 2017 р. м. Київ – м. Суми 2017. – С. 187-191. 0,2 друк. арк.

3. Гусев А. І. Прощення як психологічна проблема // II Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція «Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології», 28 квітня 2017 року. 0,2 друк. арк.

4. Shevchenko Svitlana. The implicit model of “self-trust” of a practicing psychologist / Svitlana Shevchenko // Public health – social, educational and psychological dimensions. International Scientific and Practical Conference in Lublin between 3-7 February 2017, under program run by the Catholic University of Lublin Development Foundation. – URL: http://www.bu.kul.pl/ksiegozbior,art_4469.html. 0,5 друк. арк.

5. Sukhenko, Ya. Psychology of personality and adult education: VUCA-world projections / Sukhenko, Ya. International scientific-practical conference: «Personality, family and society: issue of pedagogy, psychology, politology and sociology» : Conference Proceedings, June 16-17, 2017. Shumen : Konstantin Preslavsky University of Shumen. – P. 207-209. 0,5 друк. арк.

Основні напрями і результати роботи дослідження апробовано шляхом участі виконавців теми у наукових конференціях, семінарах, круглих столах.

II.4. Публікації

Загальна кількість праць, підготовлених на кафедрі психології та особистісного розвитку за звітній період – 67 , зокрема надруковано – 50.

За видами продукції:	Підготовлено	Зокрема надруковано
Наукова продукція:		
стратегія		
монографії	1	1
збірники наукових праць		
Науково-виробнича продукція:		
посібники		
навчально-методичні		
методичні посібники	1	1
навчальні посібники	1	1
методичні рекомендації	1	1
Навчальна продукція:		
лекційні курси		
спецкурси	2	2
Довідкова продукція:		
положення		
збірники нормативних документів		
довідник		
Статті:		
у наукових фахових виданнях	16	4
у міжнародних виданнях	5	3
у виданнях, що входять до наукометричних баз даних	2	1
в інших виданнях		
у науково-педагогічній пресі		
у збірниках наукових праць	14	9
у наукових періодичних виданнях	1	1
Тези	26	26

III. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Дослідна експериментальна діяльність кафедри психології та особистісного розвитку регіонального рівня «Психологічний супровід індивідуальної освітньої траєкторії педагогічного працівника у післядипломній освіті» здійснюється відповідно до наказу Департаменту освіти та науки Полтавської обласної державної адміністрації від 13.04.2017 р. № 1440.

Термін проведення експерименту: 2017-2018 рр.

Науковий керівник: Сухенко Яна Валеріївна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України

Науковий консультант: Лушин Павло Володимирович, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України.

Учасники експерименту: статус дослідно-експериментальних закладів освіти регіонального рівня за темою «Психологічний супровід індивідуальної освітньої траєкторії педагогічного працівника у післядипломній освіті» надано 19 районним (міським) методичним кабінетам (центрам) органів управління освітою райдержадміністрацій та міськвиконкомів, об'єднаних територіальних громад.

IV. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ЙОГО МОНІТОРИНГ

Упровадження результатів наукових досліджень на кафедрі психології та особистісного розвитку у 2017 р. здійснювалося відповідно до положення «Про впровадження науково-дослідних робіт НАПН України», затвердженого постановою Президії № 1-7/6-159 від 19.05.2011 р.

Моніторинг упровадження здійснювався з використанням методів спостереження, аналізу, узагальнення, оцінювання й опрацювання інформації про стан упровадження продукції. У процесі моніторингу упровадження результатів науково-дослідної роботи проведено оцінювання ефективності цього процесу з метою вдосконалення і прогнозування подальших досліджень.

У 2017 р. на кафедрі розпочався перший етап упровадження науково-дослідних робіт, що розроблялися у 2017 р.. Об'єктами упровадження виступали:

ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», ВГО «Українська асоціація екологічної психологічної допомоги»

У 2017р. упроваджувалося 1 одиниця: наукова продукція – 1, науково-виробнича продукція – 0, навчальна продукція – 0, довідкова продукція – 0.

Цільову групу споживачів наукової продукції склали психологи-науковці та психологи-практики, працівники закладів післядипломної освіти, вищих навчальних закладів, наукові бібліотеки та підвідомчі установи НАПН України

Розпочато перший етап упровадження проміжних результатів прикладних досліджень виконаних у 2017р.

1. На всеукраїнському рівні:

«Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах» (РК 0117U002377) (2017–2021 рр.)

Отримані результати дослідження за цією темою упроваджено в монографії: Лушин П. В. Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию [Текст] : Монография / Лушин П. В. – Киев, 2017. – 144 с. – (Серия «Живая книга» ; Т. 4).

VI. ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ

Масові заходи, організовані викладачами кафедри, внесені до Плану наукової роботи УМО НАПН України на 2017 рік:

Всеукраїнські – 2:

1. Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Наука і молодь – 2017: пріоритетні напрями глобалізаційних змін», 19 травня 2017 р., м. Київ.

Метою конференції була презентація здобувачами вищої освіти результатів своїх наукових досліджень та обмін практичним досвідом у сфері освіти.

У роботі конференції взяло участь більше 100 осіб, серед яких здобувачі вищої освіти та молоді дослідники з різних куточків України.

Робота конференції відбулася за 4 секціями: 1) економіка та управління персоналом і організаціями в умовах трансформаційних змін, 2) особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах, 3) підготовка конкурентоспроможних фахівців в умовах освітніх змін, 4) механізми формування та удосконалення системи управління проектами економічного та соціального спрямування в Україні.

В ході роботи конференції було проведено виступ з доповіддю на тему: *«Розвиток професійно значущих якостей менеджерів засобами інтерактивних технологій»*. За результатами конференції опубліковано тези доповідей у електронному науково-практичному виданні «Студентський альманах» на сайті ДВНЗ «УМО».

2. II Всеукраїнська науково-практична конференція «Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти», 26 травня 2017 р., м. Київ.

Співробітниками кафедри психології та особистісного розвитку проводилося керівництво секцією №1 «Психолого-педагогічна фасилітація та екофасилітація в умовах перехідного періоду», було проведено виступи на теми: «Вирішення конфліктів в особистісно-орієнтованій парадигмі», «Довіра до себе як внутрішньо-особистісне утворення майбутніх психологів»,

В результаті проведення конференції було опубліковано збірник матеріалів Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 26 травня 2017 р.) – К. : ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://umo.edu.ua/konferenciji>.

Університетські – I:

1. «Психолого-педагогічний супровід навчально-професійної діяльності майбутніх фахівців в системі ППО», 21 лютого 2017 р., м. Київ

В ході семінару виступили: Лушин П. В. з доповіддю на тему: «Про профіцитарний вимір в особистісно-орієнтовній підготовці майбутніх психологів в системі ППО», Брюховецька О. В. з доповіддю на тему: «Про особливості професійної толерантності керівників освітніх організацій», Слободянюк Л. У. з доповіддю на тему: «Про особливості психологічного супроводу майбутніх практичних психологів в системі ППО».

Під час семінару обговорювалися особливості профіцитарного підходу як важливої складової програм підготовки майбутніх психологів, сутність та значення толерантності для професійної діяльності керівників освітніх організацій, зміст та значення психологічного супроводу майбутніх практичних психологів в системі ППО, резерви покращення його стану в умовах викладання навчальних дисциплін за освітніми програмами кафедри,

Перед завершенням семінару відбулась презентація книжок «Гармонійна Акме-особистість» та «Прикладна (професійна) акмеологія», в яких розглядаються інноваційні питання підвищення якості освіти у сучасних умовах.

В результаті проведення семінару було запропоновано включити представлені на семінарі матеріали до лекційних матеріалів для забезпечення викладання дисциплін за спеціальністю 053 «Психологія», освітнього рівня «Магістр» та дисциплін за спеціальністю 6.030103 «Практична психологія» освітнього рівня «Бакалавр», а також розповсюдити інформацію про книги «Гармонійна Акме-особистість» та «Прикладна (професійна) акмеологія» серед сучасної молоді та науково – педагогічних працівників українського суспільства, розмістити анотації цих книжок на сайті ДВНЗ «УМО».

Масові заходи, організовані викладачами кафедри поза Планом наукової роботи УМО НАПН України на 2017 рік:

Всеукраїнські – 13

1. Практичний семінар та майстер клас «Арт-терапевтичні техніки – практика роботи з сім'ями, групами та спільнотами під час і після особистої

чи соціальної травми: шлях до зцілення і ресурсів» у РДА Полісся, 12 січня 2017 р., смт. Красятичі Київської області.

2. Відкрита лекція американського дослідника Джона Хілла з проблематики кримінальної психології , 30 січня 2017., ННІМП ДВНЗ «УМО» НАПН України, м. Київ,

Лекція була присвячена особливостям роботи системи психологічної допомоги США у аспекті формування державної системи та бізнесу психологічних послуг. В ході даного заходу зверталась увага на опір системи на чітке кваліфікування здоров'я населення, здійснення цільової психологічної та соціальної допомоги людям з визначеними діагнозами. Лекція Джона Хілла супроводжувалася наведенням різних прикладів з практики кримінальної психології та показом відеоматеріалів.

3. Воркшоп «Толерантність до різноманіття не обмежуй свій світ», 16 травня 2017р., ДВНЗ «УМО» НАПН України, м. Київ.

4. Тренінг «Різнманіття та рівність: прийоми і методи виховання толерантності», 11-12 березня 2017р., м. Київ.

5. Методичний семінар «Використання метафоричних асоціативних карт у процесі психологічної допомоги військовослужбовцям» Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського 10 травня 2017 р., м. Київ.

6. VI Всеукраїнський форум вчених і практиків «Екопсихея»: «Психологія нелінійного життя», 20-21 травня 2017 р., м. Київ.

Майстер-класи: «Екологічна робота з психотравмою», «Способи внесення визначеності при аналізі конфлікту», «Стосунки з грошима у сучасному світі невизначеності та змін».

7. Методичний семінар «Використання метафоричних асоціативних карт у процесі психологічної допомоги військовослужбовцям», Національний університеті оборони України імені Івана Черняхівського, 10 травня 2017 р., м. Київ.

8. Інтерактивна відкрита зустріч «Екофасилітації в питаннях і відповідях», 29 червня 2017 р., м. Київ.

9. Різноманіття та толерантність: лекція в UA 1; HUB Лекторій: вчитися і ділитися знаннями, 8 серпня 2017 р., м. Київ.

10. Форум «Прийняття непопулярних рішень», 14 вересня 2017 р., м. Київ.

Дискусійна панель «Жінки в ділі».

11. Тренінг «Різноманіття та рівність: прийоми і методи виховання», 22-23 вересня, 2017р., м. Полтава.

12. Всеукраїнська науково-практична конференція на тему «Психолого-педагогічне забезпечення громадської підтримки освітніх інновацій», 1 листопада 2017 р., м. Київ.

В конференції взяли участь 197 учасників – науковців, науково-педагогічних працівників, керівних і педагогічних кадрів освіти, молодих учених, студентів, практичних психологів з усіх регіонів України.

Організатори заходу – ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (кафедра психології управління і кафедра психології та особистісного розвитку, завідувачі кафедр О. І. Бондарчук, П. В. Лушин) та Інститут соціальної та політичної психології НАПН України (лабораторія соціально-психологічних технологій, завідувач О. О. Горова).

Під час пленарного засідання з науковими доповідями виступили 9 учасників, в тому числі Лушин П. В., завідувач кафедри психології та особистісного розвитку ННІМП ДВНЗ «УМО» на тему «Психологічні особливості впровадження педагогічних інновацій в умовах реформування освіти», Бондарчук О. І., завідувач кафедри психології управління ЦППО ДВНЗ «УМО», професор кафедри психології та особистісного розвитку, з доповіддю на тему: «Психологічна безпека освітнього середовища як чинник інновацій в освіті».

Під час конференції проведено 4 майстер-класи, в тому числі майстер-клас «Соціально-психологічні зміни за типом «Метаморфози»» (керівник – д-

р. психол. наук, проф. П. В. Лушин, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»).

За підсумками доповіді та тези учасників опубліковані в електронному збірнику матеріалів конференції, розміщених на офіційних сайтах організаторів конференції.

13. Круглий стіл «Психологія ЛГБТ спільноти: наукові дослідження, проблеми, результати, перспективи та впровадження результатів в роботу з представниками ЛГБТ», 4 грудня, 2017 р., м. Київ.

Масові заходи УМО НАПН України, у яких взяли участь викладачі кафедри:

Міжнародні – I

1. Восьма Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти» та П'ята Міжнародна виставка освіти за кордоном «WorldEdu», 16-18 березня 2017 р. , м. Київ.

Організаторами виставки були: Компанія «Виставковий Світ» за підтримки та участі Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України.

До учасників виставки належали: вищі навчальні заклади та наукові установи; закордонні навчальні заклади, міжнародні освітні агенції, представництва; загальноосвітні, дошкільні та позашкільні заклади освіти, обласні та міські управління (департаменти) освіти; професійно-технічні навчальні заклади та науково-методичні центри професійно-технічної освіти; виробники та постачальники засобів навчання, проектів, програм і рішень для галузі освіти, фонди, асоціації, видавництва, освітні портали.

Під час виставки відбувалися різні заходи, в тому числі: Презентація закладів освіти України, закордонних навчальних закладів, міжнародних представництв і освітніх агенцій, презентація досвіду співпраці з закордонними закладами освіти, практики реалізації спільних освітніх і

науково-технічних проєктів, презентація наукової та науково-технічної діяльності закладів освіти і наукових установ, презентація сучасних засобів навчання, обладнання, меблів, продуктів, проєктів, програм і рішень для впровадження в освітню практику, конференції, семінари, круглістоли, презентації, майстер-класи, воркшопи, відкриті уроки, експертні дискусії, педагогічні коучинги, дискусійні панелі, а також конкурси для навчальних закладів, підприємств, школярів і студентів.

Університетські – 1

1. Методологічний семінар «Хмарні технології відкритої освіти», 15 червня 2017 р., м. Київ.

Масові заходи, організовані іншими закладами, у яких взяли участь викладачі кафедри:

Міжнародні – 24

1. Міжнародна науково-практична конференція: «Здоров'я публічне: соціальний, освітній та психологічний вимір», 3-7 лютого 2017 р., Люблінський Католицький Університет імені Іоанна Павла Польща, м. Люблін (Польща) (International Scientific and Practical Conference «Public health – social, educational and psychological dimensions», in Lublin between 3-7 February 2017).

Виступ з доповіддю на тему: «Особливості уявлень про сім'ю у чоловіків та жінок»

Результативність: Основною метою науково-практичної конференції було започаткування та побудова співпраці між науково-дослідницькими осередками, які займаються проблематикою здоров'я родини, в соціальному, громадському та психологічному вимірах, пошук спільних зацікавлень і підстав співпраці, а також поглиблене взаємопізнання сусідніх суспільств. Конференція стала нагодою до пізнання структури та актуальних тенденцій змін у функціонуванні моделі сім'ї в соціальному, культурному, економічному, демографічному, суспільному, психологічному, релігійному

та моральному аспектах в Польщі та Україні, а також нагодою до ознайомлення з вже існуючими в обох країнах стратегіями функціонування та допомоги сім'ям.

2. Відкрита лекція німецького д-ра Маттіаса Шмідта «Is transformational leadership healthy for employees? A multilevel analysis in 16 nations». (URL: <https://www.facebook.com/drmatthiasschmidt/posts/10211975726171545>), 13 лютого 2017, НАПН України, м. Київ.

Лекція відбулася за ініціативою С. Максименко та Л. Карамушки. Доповідач аналізував питання переваг трансформаційного стилю в управлінні персоналом організації. В ході дискусії під час лекції проф. П. В. Лушиним була висунута ідея про визначення здоров'я як процесу, а не стану, та обґрунтував концепцію перехідного або транзитного типу управління персоналом організації.

3. Дванадцята міжнародна науково-практична конференція «Соціалізація особистості в умовах системних змін: теоретичні та прикладні проблеми» 17 лютого 2017, м. Київ.

Виступ з доповіддю: «Транспоколінні передачі уявлень про сім'ю у чоловіків та жінок».

4. XIV Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція «Простір арт-терапії: можливості інтеграції» 23–25 лютого 2017 року, м. Київ.

5. 1 – й Міжнародний Освітній форум «Сучасна реформа освіти в Україні – головні напрями, проблеми, завдання», 2-4 березня 2017 р., м. Харків.

6. XII Міжнародна науково-практична конференція «Соціалізація особистості в умовах системних змін: теоретичні та прикладні проблеми», 17 березня 2017 року, м. Київ.

Виступ з доповіддю на тему: «Професійний розвиток майбутніх психологів засобами арт – терапії».

7. VIII Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти-2017», 16 березня 2017 р., м. Київ.

8. II Міжнародний освітній форум-практикум, м. Київ, 18 березня 2017 р.

9. III Міжнародна науково-практична е-конференція «Мультидисциплінарні академічні дослідження і глобальні інновації: гуманітарні та соціальні науки» (MARGIHSS 2017), 27 березня 2017 р., м. Київ.

10. VII Міжнародна науково-практична конференція: «Травма: психологічні наслідки та можливості психодрами» 31 березня – 2 квітня 2017, м. Київ.

Майстер-клас: «Трансгенераційні передачі: травма чи ресурс, особисте чи соціальне, прийняття місії чи відстороненість...»

11. XXXI Міжнародна спеціалізована виставка «Освіта та кар'єра – 2017» та виставка закордонних навчальних закладів «Освіта за кордоном», 6-8 квітня 2017 р., м. Київ

Проведення семінару на тему: «Розвиток управління проектами економічного та соціального спрямування в умовах соціально-політичних трансформацій».

12. II Міжнародна науково-практична конференція «Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій», 26-28 квітня 2017 р., м. Київ.

Виступи з доповідями на теми: «Інноваційні технології вирішення конфліктів», «Психолого-педагогічні умови для розвитку професійно значущих якостей майбутніх менеджерів в процесі навчання у ВНЗ», «Психолого-педагогічна екофасилітація як психологічна умова формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів», «Розвиток довіри до себе в контексті навчально- професійної діяльності майбутніх психологів», «Нормативна концепція та валоризація у розбудові соціальної політики щодо сімей та дітей», «Нові горизонти сім'ї: соціальна робота».

13. Серія вебінарів з громадською організацією Combined Arms, Texas, Хьюстон з приводу створення Інтернет платформи для соціально психологічної допомоги в Україні для ветеранів та населення. 10, 16 та 31 травня 2017 р., м. Київ – м. Хьюстон.

Вебінари були присвячені ІТ-технологіям надання соціально-психологічної допомоги американським ветеранам, в ході яких обговорювалися особливості роботи системи даних ІТ-технологій, починаючи від збору інформації від клієнта до оцінки його стану та надання йому допомоги. При цьому зверталася увага на те, що в рамках такої системи координатори та оператори платформи беруть на себе функцію модераторів між різними організаціями і конкретним клієнтом.

14. Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми психології навчання та розвитку», з нагоди 70-ліття заснування лабораторії психології навчання імені І. О. Синиці, м. Київ, 25 травня 2017 р.

15. XII Міжнародна науково-практична конференція з організаційної та економічної психології «Організаційна та економічна психологія в Україні: сприяння регіональному розвитку», 1-3 червня 2017 року, м. Харків, Україна.

Майстер-клас на тему: «Корисність відсутності дискримінації на робочому місці та впровадження політики різноманіття в бізнес організаціях»

16. HR Wisdom Summit, 15 червня 2017 р., Київ

17. Міжнародна науково-практична конференція «Особистість, сім'я та суспільство: питання педагогіки, психології, політології та соціології», 16-17 червня 2017 р., м. Шумен, Болгарія.

18. Міжнародної науково-практичної конференції «Управління якістю вищої освіти: проблеми та перспективи», ДВНЗ «УМО» НАПН України, 29 вересня 2017 року, м. Київ.

19. Конгрес з медичної та психологічної реабілітації, 30-31 жовтня 2017 р., м. Київ.

20. Міжнародна науково-практична конференції «Псі- фактор», 27-29 жовтня 2017 р., КДУ ім Т.Г. Шевченко, м. Київ.

Майстер-класи: «Екофасилітація: короткострокова глибинна психологічна допомога», «Мандрівка у свій внутрішній світ ...І я такий/а шлях до зцілення та ресурсів».

21. Міжнародна практична конференція «Соціально–відповідальна громада: дієва модель соціальних послуг для дітей та сімей» 1 листопада 2017 р., м. Київ.

22. Дев'ятий міжнародний форум «Інноватика в сучасній освіті» та Шоста міжнародна виставка закордонних навчальних закладів «WorldEdu», 24-26 жовтня 2017 р., м. Київ.

Організаторами виставки були: Компанія «Виставковий Світ» за підтримки та участі Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України.

Міжнародний форум «Інноватика в сучасній освіті» являв собою виставку вищих навчальних закладів і наукових установ, закладів післядипломної та неперервної освіти, обласних і міських управлінь (департаментів) освіти, професійно-технічних навчальних закладів і навчально-методичних центрів, загальноосвітніх, дошкільних і позашкільних закладів освіти з 25 регіонів України; закордонних навчальних закладів, освітніх агенцій, міжнародних представництв і проектів із Польщі, Словаччини, Чехії, Австрії, Канади, США, Великої Британії, Ізраїлю, Китаю, Франції та інших країн; науково-практичні конференції, круглі столи, семінари, презентації, майстер-класи з актуальних питань і проблем галузі освіти тощо.

23. Міжнародна виставка «Освіта та кар'єра – День Студента 2017» та «Освіта за кордоном», м. Київ, 16-18 листопада 2017 р.

24. Міжнародна науково-практична конференція «Сучасний стан розвитку екстремальної та кризової психології», 30 листопада-1 грудня 2017 р., м. Харків.

1. Наукова конференція «Психолого-педагогічні особливості професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах», 26 січня 2017 р., Києво-Могилянська академія, м. Київ.

Виступи з доповідями: «Дитина в уявленнях дорослих різного віку», «Особливості розвитку складових довіри до себе у майбутніх психологів в контекстному навчанні».

2. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Військова психологія у вимірах війни і миру: проблеми, досвід, перспективи», 10-11 лютого 2017 р., м. Київ.

Майстер-класи на теми: «Посттравматичне зростання», «Метафоричні проєктивні карти – практика роботи з сім'ями, групами та спільнотами під час і після особистої чи соціальної травми: шлях до зцілення і ресурсів».

3. Круглий стіл «Проблеми психосоціальної підтримки та психологічного супроводу ветеранів війни та цивільних, які постраждали через Збройний Конфлікт», 23 лютого 2017 р., м. Київ.

Метою проведення круглого столу було інформування громадськості і найбільш зацікавлені верстви населення про можливості отримання психологічної допомоги в Україні.

Представники різних центрів і проєктів розповіли про свої можливості щодо даної проблеми, під час проведення даного заходу фактично відбувалося формування системи психологічної підтримки як з боку державних служб і інститутів, так і приватних, громадських та волонтерських структур. Учасники круглого столу особливу увагу звернули на те, що кращі досягнення щодо даної проблеми спостерігаються в контексті волонтерства та самоорганізації приватних ініціатив (URL: <https://www.facebook.com/WoundedWarriorUkraine/?ref=ts&fref=ts>).

4. Семінар з проблематики організації муніципальних спільнот та соціальної підтримки., 3 березня 2017 р., Київський національний університет ім. Т. Шевченка, м. Київ,

Виступ з доповіддю: «Проблематика самоорганізації спільнот та психологічної роботи з ними».

Семінар проводився на факультеті психології Київського національного університету ім. Т. Шевченка з ініціативи професора Ю. Швалба, декана і ректорату.

Під час обговорення теми семінару значна частина учасників схилилась до думки, що соціальна система повинна бути профіцитарной, тобто підтримувати різноманіття можливостей, які проявляються в складних ситуаціях, а не тільки ліквідувати дефіцити і проблеми.

5. Семінар «Психіатричні випадки у роботі з кризовими групами клієнтів», 4-5 березня 2017, м. Київ.

6. Всеукраїнська науково-практична конференція «Становлення і розвиток особистості людини як суб'єкта власного життя: акмеологічний підхід», 16-18 березня 2017 р., м. Київ.

7. Конференція «Соціалізація особистості в умовах системних змін: теоретичні і прикладні проблеми», 17 березня 2017 р., Інститут Г.С. Костюка НАПНУ, м. Київ.

Виступ з доповіддю на тему: «Проблематика типів ставлення до хаотичних процесів в суспільстві».

8. Круглий стіл «Соціально орієнтоване християнське консультування». 23 березня 2017 р., м. Київ.

Круглий стіл був проведений за ініціативи Асоціації українських християнських консультантів. Учасники в ході обговорення теми зустрічі уточнили свої завдання і методи соціально орієнтованого християнського консультування в умовах, що склалися в процесі розвитку нашого суспільства.

Виступ на тему: «Психологічна служба як інструмент координації роботи психологів».

9. Семінар «Методичні рекомендації щодо опису освітньої програми в контексті нових стандартів вищої освіти» 24 березня 2017 р., МОН України, м. Київ

10. Конференція «Проблеми психосоціальної підтримки та психологічного супроводу ветеранів війни та цивільних, які постраждали через збройний конфлікт», 24-25 березня 2017 р., м. Київ.

11. Круглий стіл «Проблематика координації зусиль щодо надання психологічної допомоги населенню в міру та церкві» , 24 березня 2017., Асоціація Українських християнських консультантів, м. Київ, URL: <https://www.facebook.com/ACC.Ukraine/>

12. Всеукраїнська науково-практична конференція «Науково-методичні основи професійного розвитку керівних і педагогічних кадрів в умовах випереджувальної післядипломної освіти», 30-31 березня 2017 р., м. Київ, м. Рівне.

Виступ з доповіддю на тему: «Психологічні умови розвитку довіри до себе майбутніх психологів, які отримують другу вищу освіту».

13. Конференція «Психологія грошей та влади», 27 травня 2017 р., Київський національний університет ім. Т. Шевченка, м. Київ.

14. Тренінг «Базові поняття розбудови миру» (БФ Карітас України). 29-31 травня 2017 р., м. Ірпінь.

15. Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція «Підготовка керівних та педагогічних кадрів до реалізації Концепцій Нової української школи», 6 квітня 2017 р., м. Харків.

Виступ з доповіддю на тему: «Довіра до себе майбутніх психологів як показник успішності їх професійного становлення» (6 квітня 2017 р., м. Харків).

16. Науково-практичний семінар «Розвиток саморегуляції та конкурентоспроможності педагогічних працівників в умовах соціально-економічних змін», 14 квітня 2017 р., м. Полтава.

17. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Психологічна освіта в Україні: традиції, сучасність та перспективи (до 50-річчя від початку фахової підготовки психологів у Київському національному університеті імені Т. Шевченка), 21-22 квітня 2017 р., м. Київ.

18. Інтерактивна лекція з проблематики посттравматичного зростання та розвитку (ПТТР). URL: <https://www.facebook.com/events/261906747603941/?ti=icl>, 23 квітня 2017 р., Центр зайнятості Вільних людей, м. Київ.

19. II-й Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція «Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології», 28 квітня 2017 року, м. Київ.

Виступ з доповіддю на тему: «Вплив довіри до себе на формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх психологів», 28 квітня 2017 р., ДВНЗ УМО НАПН України, м. Київ.

20. Всеукраїнський форум до дня захисту дітей: «Дитина в тривожному середовищі: практики розвитку та відновлення», 1-2 травня 2017, м. Київ.

Дискусійна панель: «Зміни в соціальній політиці щодо дітей: від дефіцитарності до політики пропозицій».

21. Всеукраїнський навчально-практичний семінар з питань реформування системи інтернатних закладів за результатами експериментальної діяльності всеукраїнського рівня на базі Володимир-Волинської спеціалізованої школи-інтернат I-III ступенів «Центр освіти та соціально-педагогічної підтримки», 17-18 травня 2017р., м. Володимир-Волинський.

Тематичний трек: «Алгоритм роботи соціально-психологічної служби Центру освіти: створення інклюзивного освітнього середовища».

22. Майстер-клас під час Весняного психологічного марафону під керівництвом професора В.Р. Дорожкіна, 28 травня 2017 р., м. Київ.

23. Робоча нарада «На шляху до ЄС: Рівні права і можливості українських громадян у доступі до праці й послуг», 30 червня 2017р., м. Київ.

24. Всеукраїнський семінар-нарада «Виконання Україною закріплених зауважень комітету з ліквідації дискримінації щодо жінок (CEDAW), 4-6 липня, 2017 р., м. Київ.

25. Всеукраїнська конференція з системно сімейної психотерапії на тему «Сімя як цінність і ресурс у контексті викликів XXI століття», 15-17 вересня 2017 р., м. Львів.

Майстер-клас «Сімя як джерело відновлення захисника, або як подолати травму війни разом, арт-техніка ... І Я такий/а».

26. Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми психології інновацій: теорія та практика», 15 вересня 2017 р., м. Одеса.

27. Семінар: «Можливості використання досвіду країн Європейського Союзу для реформування професійної освіти в Україні. Волинська область». 20 вересня 2017р., Волинська обласна державна адміністрація, управління освіти, науки та молоді, м. Луцьк.

Виступ з доповіддю на тему: «Використання сучасних соціальних технологій у підтримці учнів ПТНЗ»

28. VII Всеукраїнська наукова конференція: «Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави» 12-13 жовтня 2017, м. Київ.

Виступ з доповіддю на тему: «Корупція як соціально-психологічне явище»

29. V Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційна діяльність та дослідно-експериментальна робота в сучасній освіті», 20 жовтня 2017 року, м. Чернівці-Луганськ.

30. Всеукраїнська наукова конференція «Восьмі Сіверянські соціально-психологічні читання», 06 грудня 2017 р., м. Чернігів.

Університетські - I

1. Презентація результатів українсько-литовського проекту: «Розвиток духовного контексту виховання в глобалізованому світі», 31 березня 2017 р., ДВНЗ «УМО НАПН» України, м. Київ.

VII. ПІДГОТОВКА ТА АТЕСТАЦІЯ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

VII.1. Діяльність аспірантури та докторантури

Протягом 2017 р. відбулись троє захистів кандидатських дисертацій, керівництво якими здійснювалось професорами кафедри психології та особистісного розвитку: проф. П. В. Лушиним та проф. О. І. Бондарчук.

У першому півріччі 2017 р. під керівництвом професорів кафедри психології та особистісного розвитку було успішно захищено дві кандидатські дисертації, а саме:

- старший викладач кафедри Л. А. Інжиєвська захистила кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія на тему: «Особистісний розвиток майбутніх психологів арт-засобами в умовах післядипломної освіти», науковий керівник – доктор психологічних наук, професор Лушин П. В;

- старший викладач кафедри І. В. Пустовалов захистив кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія на тему: «Психологічні особливості ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків в сім'ях повторного шлюбу», науковий керівник – доктор психологічних наук, професор Бондарчук О. І.

28 листопада 2017 року о 10.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.133.04 у Київському університеті імені Бориса Грінченка відбувся захист кандидатської дисертації на здобуття наукового ступеня

кандидата психологічних наук аспірантки Давидової Оксани Володимирівни на тему «Психологічні особливості впливу педагогічних стереотипів на професійну діяльність учителя за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія, науковий керівник: доктор психологічних наук, професор кафедри психології та особистісного розвитку Лушин Павло Володимирович.

VIII. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2017 р. На кафедрі психології та особистісного розвитку працювало 15 науково-педагогічних працівників, з них 4 мають вчене звання професор, 4 – вчене звання доцент, які забезпечують якісну підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) освітніх рівнів.

Склад кафедри психології та особистісного розвитку

№ з/п	ПІБ	Посада, науковий ступінь, вчене звання
1.	Лушин Павло Володимирович	Завідувач кафедри, доктор психол. наук, професор
2.	Бевз Галина Михайлівна	Професор, доктор психол. наук, професор
3.	Бондарчук Олена Іванівна	Професор, доктор психол. наук, професор
4.	Волянчук Наталія Юріївна	Професор, доктор психол. наук, професор
5.	Брюховецька Олександра Вікторівна	Професор, кандидат психол. наук, доцент
6.	Гусєв Андрій Ігоревич	Доцент, кандидат психол. наук, доцент
7.	Москальова Алла Степанівна	Доцент, кандидат психол. наук, доцент
8.	Сухенко Яна Валеріївна	Доцент, кандидат психол. наук
9.	Чаусова Тетяна Володимирівна	Доцент, кандидат психол. наук, доцент
10.	Інжиєвська Леся Анатоліївна	Доцент, кандидат психол. наук
11.	Пустовалов Іван Вікторович	Доцент, кандидат психол. наук

12.	Діденко Марина Сергіївна	Ст викладач
13.	Кримлова Юлія Михайлівна	Ст викладач
14.	Хілько Світлана Олександрівна	Ст викладач
15.	Шевченко Світлана Вікторівна	Ст викладач

На кафедрі психології та особистісного розвитку у 2017 р. підготовка здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) освітнім рівнем здійснювалася за спеціальністю 053 «Психологія» спеціалізацією «Психологія» та за другим (магістерським) освітнім рівнем за спеціальністю «Психологія», спеціалізаціями «Психологія» та «Кризова психологічна допомога в сучасних умовах».

«Кризова психологічна допомога в сучасних умовах» є нова унікальна спеціалізація освітнього ступеня магістр, яка є доповненням до спеціальності «Психологія», має практичну спрямованість, призначена для підготовки спеціалістів, які мають досвід роботи із населенням, особами переміщеними та потерпілими від бойових дій на Сході України, а також з військовими ветеранами й волонтерами.

Кафедрою психології та особистісного розвитку ННІМП УМО протягом трьох років поспіль студентами першого курсу денної форми навчання спеціальності «Психологія» освітнього рівня бакалавр направляються «Лист солдату», які знаходяться безпосередньо в зоні проведення Антитерористичної операції для підтримки бойового духу бійців. Зокрема, на волонтерських засадах науково-педагогічні працівники та студенти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» взяли безпосередню участь у допомозі пораненому у зоні АТО Кушніруку Івану (зібрали кошти на оздоровлення-операцію). Студенти ННІМП УМО регулярно відвідують Військовий шпиталь м. Києва з метою підтримки їх морального та психологічного стану.

Першого вересня 2017 р. студентів-першокурсників привітав Козійчук Андрій – військовий психолог-ветеран АТО, а також провів першу лекцію з патріотичного виховання студентської молоді.

В 2017 р. інноваційна діяльність викладачів кафедри психології та особистісного розвитку у освітньо-виховному процесі полягає у наступному:

1. Відбувається підготовка здобувачів вищої освіти для здобуття освітнього ступення «магістр» за унікальною спеціалізацією «Кризова психологічна допомога в сучасних умовах», яка є доповненням до спеціальності «Психологія», має практичну спрямованість, призначена для підготовки спеціалістів, які мають досвід роботи із населенням, особами переміщеними та потерпілими від бойових дій на Сході України, а також з військовими ветеранами й волонтерами.

2. Кафедра є організатором постійно діючих відкритих семінарів для поширення інформації про спеціальність «Кризова психологічна допомога в сучасних умовах», зокрема про нові спрямування у навчальній та виховній роботі. З цією метою протягом літніх місяців на базі ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» було проведено відкриті семінари, які мали на меті ознайомлення з цією унікальною спеціальністю, сприяли залученню не байдужих громадян до співпраці та взаємної допомоги у зціленні ветеранів Збройних Сил України.

3. На теренах сьогодення коли в країні іде війна, підготовка студентів до професійної діяльності психолога супроводжується інноваційними процесами шляхом залучення до співпраці із громадськими організаціями, наприклад, з Всеукраїнською Асоціацією екологічної психологічної допомоги, громадською організацією «Українська асоціація фахівців з подолання наслідків психотравмуючих подій».

4. Викладачі кафедри постійно збільшують практичний потенціал, активно виконують стаціонарні види діяльності, зокрема он-лайн формату (групи у соціальних мережах) для обміну досвідом та можливістю обговорення нагальних питань в якості додатку до стандартних занять.

ІХ. НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗВ'ЯЗКИ ГРОМАДСЬКІСТЮ.

ІХ.1. Висвітлення результатів діяльності кафедри психології та особистісного розвитку в інформаційному науково-освітньому просторі

Висвітлення результатів діяльності кафедри психології та особистісного розвитку в інформаційному науково-освітньому просторі здійснюється шляхом розміщення на сайті ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» відповідних звітних документів та файлів та текстів з інформацією про поточні діяльність науково-педагогічних працівників кафедри, в тому числі новини про події, які відбуваються на кафедрі, та про участь викладачів кафедри в заходах ДВНЗ «УМО» та ін.

Викладачами кафедри у 2017 р. активно використовувалися можливості соціальних мереж для висвітлення результатів своєї діяльності, в тому числі соціальна мережа «Фейсбук». Протягом 2017 р. завідувачем кафедри психології та особистісного розвитку проф. П. В. Лушиним на власній сторінці соціальної мережі «Фейсбук» було розміщено більше 31 інформаційних повідомлень про аналіз результатів своєї науково-педагогічної та навчально-виховної діяльності в рамках виконання завдань кафедри психології та особистісного розвитку, а також про результати своєї участі у наукових масових заходах.

Інформація про результати науково-дослідної роботи викладачів кафедри психології та особистісного розвитку розміщуються в Google Академії, висвітлюється шляхом презентації наукових праць під час проведення масових наукових заходів, а також під час виступів з доповідями на наукових конференціях, семінарах, виставках тощо, в тому числі міжнародного рівня. Наприклад, під час проведення VI Всеукраїнського форуму вчених і практиків «Екопсихея» : «Психологія нелінійного життя», 20-21 травня 2017 р., м. Київ, було презентовано монографію: Лушин П. В. Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию [Текст] :

Монографія / Лушин П. В. – Київ, 2017. – 144 с. – (Серія «Жива книга» ; Т. 4).

ІХ.2. Науково-інформаційна діяльність у засобах масової інформації

Науково-інформаційна діяльність кафедри психології та особистісного розвитку у засобах масової інформації у 2017 р. пов'язана з висвітленням результатів участі науково-педагогічних працівників у суспільних та наукових заходах.

В результаті участі 10 липня 2017 р. професора, д. псих. наук П. В. Лушина у радіопередачі «Лабораторія свідомості» в ефірі радіо «Весті» на сайті радіо «Весті» було опубліковано статтю на тему: «Сучасна психологічна допомога або що таке екофасилітація» (URL: <http://radio.vesti-ukr.com/broadcasts/laboratoriya-soznaniya/39616.html>), де розкрито загальну характеристику екологічної психологічної допомоги як сучасного методу в практичній психології.

Соціальні мережі є іншим важливим засобом здійснення науково-інформаційної діяльності викладачами кафедри психології та особистісного розвитку. Наприклад, завідувачем кафедри, проф. П. В. Лушиним протягом 2017 р. в соціальній мережі «Фейсбук» було опубліковано більше 30 повідомлень науково-аналітичного та науково-інформаційного характеру.

ІХ.3. Інформаційно-комунікаційні технології в діяльності кафедри психології та особистісного розвитку

В діяльності кафедри психології та особистісного розвитку серед інформаційно-комунікаційних технологій активно використовуються можливості соціальних мереж.

Для оперативного обміну інформацією між викладачами і студентами в соціальній мережі «Фейсбук» функціонують закриті групи, до складу учасників яких належать студенти певної академічної групи і викладачі кафедри. Обмін думками та оперативною інформацією протягом робочого

часу забезпечується через спілкування викладачів у закритих групових чатах соціальної мережі «Фейсбук».

ІХ.4. Зв'язки з громадськістю

Кількість наданих співробітниками кафедри психології та особистісного розвитку установи інтерв'ю засобам масової інформації - 1 (інтерв'ю на радіопередачі – 1).

Кількісна і тематична участь співробітників установи в радіо та телепрограмах – 1 (радіопередача – 1).

16 травня 2017 р. ст викладачем, к. псих. н. Л. А. Інжиєвською було взято участь в інтерв'ю на тему: «Кризова психологія, допомога батькам та їх сім'ям» разом з ведучим ведучий В. Стеблюком в рамках програми «Додому». Програма «Додому» є інструментом допомоги сім'ях учасників АТО, ветеранам, пропонуючи їм різні види реабілітаційної допомоги.

10 липня 2017 р. професор, д. псих. наук П. В. Лушин взяв участь у радіопередачі «Лабораторія свідомості» в ефірі радіо «Весті». Тема зустрічі мала назву «Сучасна психологічна допомога або що таке екофасилітація», в ході якої обговорювалися питання сутності та значення екофасилітація як сучасного підходу надання психологічної допомоги.

Х. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІРОБІТНИЦТВО

Науково-педагогічні працівники кафедри психології та особистісного розвитку беруть участь у міжнародних проектах та програмах. у якості експертів та тренерів регулярно співпрацюють з міжнародними організаціями, такими як: Міністерства закордонних справ Німеччини, Інституту з міжнародного співробітництва Асоціації народних університетів Німеччини (DVV International), чеська гуманітарна організація «Люди у біді», ОБСЄ, UNHCR (The UN refugee Agency), Британським посольством в Києві, Міжнародною Робочою групою з миротворчої освіти Глобального

партнерства з запобігання збройним конфліктам GPPAC. У звітному періоді до числа міжнародних проектів, у яких взяли участь співробітники кафедри, належать наступні:

1. Проведення відкритої лекції для студентів та викладачів з американським психологом Джиммі Хілл з тематики юридичної психології та кроскультурної психології.

19 січня 2017 р. у стінах НАПН України з ініціативи Інституту психології ім. Г. С. Костюка, відбулась презентація програми з судової психології американського психолога, професора одного з університетів Вашингтона, Джиммі Хілла. У ході розповіді Джиммі Хілл говорив про власний досвід роботи з державними правозахисними органами, а також людьми, які постраждали від злочинів різних ступенів тяжкості. На заході були присутні студенти та викладачі кафедр ННІМП, а також студенти інших вищих навчальних закладів.

Професор Хілл висловив позитивні враження від роботи з українськими студентами та виразив надію про більш тісну з ними взаємодію. Члени кафедри психології та особистісного розвитку підтримали ініціативу з налагодження взаємовигідних науково-педагогічних зв'язків з професором, які є перспективою організації спецкурсу для магістрів зі спеціальності «Кризова психологічна допомога в сучасних умовах».

2. Зустрічі та участь у декількох вебінарів з американською CRM платформою Combined Arms з проблематики реабілітації українських ветеранів.

Вебінари були присвячені ІТ-технологіям надання соціально-психологічної допомоги американським ветеранам, в ході яких обговорювалися особливості роботи системи даних ІТ-технологій, починаючи від збору інформації від клієнта до оцінки його стану та надання йому допомоги. При цьому зверталася увага на те, що в рамках такої системи координатори та оператори платформи беруть на себе функцію модераторів між різними організаціями і конкретним клієнтом.

3. Завідувач кафедри Лушин П. В. є редактор канадського журналу «Теорія та практика психотерапії» (Канада), редактором-консультантом міжнародних журналів «Thinking» і «Childhood and Philosophy» (США та Бразилія). Також він є членом Північноамериканської асоціації «Спільнота дослідників».

4. Участь спеціалізованому семінарі для клінічних психологів на обласному засіданні в місті Градець Кралове та проведення практичного семінару «Мультимодальний підхід до лікування психічної травми і кризових станів»; 09 червня 2017 р.

5. Консультації зі спеціалістами, супервізійна та інтервізійна зустріч на місцях роботи – амбулаторія Клінічної психології в містах Жамберк та Рихнов над Кнежноу 10-15 червня 2017 р.

6. Робоча нарада та обмін досвідом під час зустрічі з президентом АКП ЧР Мгр. Г. Ягновою у Празі- 16 червня 2017 р.

7. Участь у програмі «Підготовка фахівців та навчання за місцем роботи для підвищення професійної кваліфікації» на кафедрі громадського здоров'я Інституту психології в Любліні від 30 січня 2017 року по 12 лютого 2017 року; в рамках програми, що проводиться в Католицькому університеті Фонду розвитку Любліна («Specialist training and on-the-job training for the improvement of professional qualifications» at the Chair of Public Health and the Institute of Psychology in Lublin between 30 January 2017 and 12 February 2017, under program run by the Catholic University of Lublin Development Foundation).

8. Участь доцента кафедри А. І. Гусева у якості тренера та ведучого у тренінгових програмах, підтриманих чеською гуманітарною організацією «Люди в біді», програмою «МАТРА» Посольства Королівства Нідерландів в Україні, Програми TEMPUS, Інститутом з міжнародного співробітництва Асоціації народних університетів Німеччини (DVV International).

9. Публікація у межах Проекту Програми TEMPUS «Освіта для лідерства, інтелігентності та розвитку таланту» навчального посібника: Терещенко І. Г., Гусев А. І. Аналіз конфлікту у бізнесі. Картографія :

навчальний посібник / І.Г. Терещенко, А.І. Гусєв. – ДП «Пріоритети», Київ, 2016 р. – 36 с. (подається вперше).

Планується розширення співпраці з Люблінським католицьким університетом ім. Яна Павла II з розвитку психологічної допомоги молодим сім'ям, та у сфері обміну студентами та стажування викладачів. Налагодження співпраці за програмами: «Психологічні основи стабільного розвитку та життєстійкості» з Уейнським державним університетом штату Мічиган (США); з розвитку критичного мислення та засад особистісно-орієнтованого спілкування у сучасному освітньому процесі Монтклерського державного університету штату Нью-Джерсі (США); Східним університетом менонітів у штаті Вірджинія (США) за програми розвитку медіації та технологій примирення. А також пошук партнерів з розвитку дистанційних форм навчання та підвищення кваліфікації психологів за зразком «Корсера» та «МООК».

XIV. ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАПН УКРАЇНИ НА 2017-2022 РОКИ.

Інформація про виконання Стратегії розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2017-2022 роки. Відповідно до «Орієнтовних щорічних індикаторів розвитку НАПН України», представлених у додатку до Стратегії.

XIV. ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАПН УКРАЇНИ НА 2017–2022 РОКИ

Орієнтовні щорічні індикатори розвитку кафедри психології та особистісного розвитку ННІМП ДВНЗ «УМО» НАПН України

<i>№</i>	<i>Назва індикатора розвитку</i>	<i>2017 рік</i>
1. Якість досліджень і розробок та результативність їх запровадження		
1.1	Середній індекс цитувань учених	2,7
1.2	Середній імпаکت-фактор наукових видань	2,4
1.3	Кількість видань НАПН України, які входять до наукометричних баз даних	2
1.4	Кількість інноваційних освітніх, педагогічних і психологічних технологій, розроблених ученими НАПН України	
1.5	Кількість організацій України, у яких відбулося фактичне запровадження результатів досліджень і розробок, що привело до конкретної інновації	
2. Вплив на державну освітню і наукову політику та громадську думку щодо вирішення актуальних проблем гуманітарної сфери суспільного життя		

<i>№</i>	<i>Назва індикатора розвитку</i>	<i>2017 рік</i>
2.1	Кількість нормативно-правових актів, прийнятих за ініціативи/участі експертів НАПН України	
2.2	Кількість програм, репортажів, виступів у ЗМІ про діяльність НАПН України	
2.3	Кількість публікацій про діяльність НАПН України у друкованих ЗМІ та мережі Інтернет	
2.4	Відсоток недержавного фінансування	
3. Дослідницький потенціал науковців		
3.1	Середній вік персоналу	48
3.2	Відсоток штатних працівників за основним місцем роботи	53 %
3.3	Відсоток керівників наукових підрозділів підвідомчих наукових установ та університету з науковим ступенем доктора наук віком до 45 років	
3.4	Відсоток керівників наукових підрозділів підвідомчих наукових установ та університету з науковим ступенем доктора наук віком 45-60 років	
3.5	Відсоток докторів і кандидатів наук від кількості штатного за основним місцем роботи наукового персоналу	
3.6	Відсоток здобувачів ступеня доктора філософії і доктора наук від загальної чисельності наукових працівників за основним місцем роботи	
3.7	Середнє значення конкурсу на вступ в аспірантуру/докторантуру	
3.8	Кількість захищених аспірантів/докторантів	
3.9	Кількість спеціалізованих учених рад і спеціальностей, за якими захищаються дисертації	
3.10	Кількість наукових шкіл	
4. Конкурентоспроможність, імідж у суспільстві та освітньо-науковому просторі		
4.1	Кількість публікацій у зарубіжних виданнях (включаючи матеріали конференцій)	
4.2	Відсоток публікацій у зарубіжних виданнях (включаючи матеріали конференцій) із загальної кількості публікацій працівників НАПН України	
4.3	Кількість публікацій англійською та іншими мовами	
4.4	Відсоток публікацій англійською та іншими мовами із загальної кількості публікацій працівників НАПН України	
4.5	Кількість публікацій у виданнях, які входять до наукометричних баз даних	2
4.6	Відсоток публікацій у виданнях, які входять до наукометричних баз даних	
4.7	Кількість видань НАПН України, заснованих із зарубіжними партнерами	
4.8	Кількість структурованих докторських програм з подвійними дипломами (спільно із зарубіжними партнерами)	
4.9	Кількість міжнародних освітніх та наукових проєктів	
4.10	Кількість учених – членів іноземних академій, міжнародних наукових товариств	
4.11	Кількість учених, які беруть участь у міжнародній експертній діяльності	
4.12	Кількість учених, які виїжджали за кордон з метою стажування, навчання, підвищення кваліфікації, викладацької роботи, проведення наукових досліджень	
4.13	Кількість зарубіжних видань, у яких учені беруть участь як рецензенти	1
4.14	Кількість наукових заходів, організованих спільно із зарубіжними партнерами	4
4.15	Кількість членів НАН України та національних галузевих академій наук серед працівників НАПН України за основним місцем роботи	

<i>№</i>	<i>Назва індикатора розвитку</i>	<i>2017 рік</i>
4.16	Кількість лауреатів Державних премій в галузі науки і техніки, освіти та ін. серед працівників НАПН України	
4.17	Кількість отриманих державних стипендій видатним діячам науки	
4.18	Кількість отриманих іменних стипендій Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених	
4.19	Кількість отриманих стипендій Кабінету Міністрів України для молодих учених	
4.20	Кількість отриманих щорічних премій Президента України для молодих учених	
4.21	Кількість отриманих премій Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок	
4.22	Кількість отриманих Державних премій України в галузі науки і техніки	-
4.23	Кількість отриманих Державних премій України в галузі освіти	
5. Упровадження результатів наукових досліджень та експериментальних розробок		
5.1	Кількість опублікованих наукових, навчальних, науково-методичних і методичних праць за результатами виконаних досліджень	
5.2	Кількість підручників та навчальних посібників з грифом МОН	
5.3	Кількість наукових, навчальних, науково-методичних і методичних праць, опублікованих спільно з педагогічними працівниками вітчизняних і зарубіжних навчальних закладів	3
5.4	Кількість завантажень наукових праць, що розміщені в електронній бібліотеці НАПН України	
5.5	Кількість експериментальних майданчиків/баз	3

XV. ВИСНОВКИ

Протягом 2017 р. співробітники кафедри психології та особистісного розвитку продовжували в своїй роботі використовувати кращі здобутки свого досвіду науково-педагогічної діяльності, брати участь у міжнародній діяльності та співпрацювати з засобами масової інформації.

У 2017 р. кафедра досягла значних результатів на першому етапі роботи над науково-дослідною темою кафедри щодо визначення мети та обґрунтування завдань дослідження за темою «Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах» (РК 0117U002377) (2017–2021 рр.). В результаті науково-дослідної роботи викладачами кафедри було підготовлено 67 наукових праць, з яких 50 праць було опубліковано.

На кафедрі психології та особистісного розвитку велика увага звертається на рівень кваліфікації науково-педагогічних працівників,

підвищення кваліфікації забезпечується через проходження курсів з підвищення кваліфікації з отриманням відповідного свідоцтва, а також завдяки участі у наукових масових заходах, в тому числі – міжнародних. У 2017 р. викладачі кафедри організували та проводили 16 масових заходів та брали участь в 57 масових заходах.

Перспективи розвитку кафедри психології та особистісного розвитку пов'язані з урахуванням в процесі розробки та оновлення освітніх програм сучасних викликів суспільного життя. У 2017 р. в рамках вступної кампанії для навчання за магістерськими та бакалаврськими програмами кафедри психології та особистісного розвитку відбувся другий набір абітурієнтів на навчання за спеціалізацією «Кризова психологічна допомога в сучасних умовах» другого (магістерського) рівня, яка сприяє підготовку фахівців для роботи з категоріями клієнтів, життя яких пов'язане з кризовою політичною ситуацією в східних регіонах України.

Викладачами кафедри психології та особистісного розвитку планується використовувати сучасні можливості глобалізаційних процесів та технологічного розвитку суспільства для розвитку міжнародного співробітництва та обміні досвідом із закордонними колегами.

XVII. СПИСОК ОСНОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

Монографії

1. Лушин П. В. Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию [Текст]: Монография / Лушин П. В. Киев, 2017. 144 с. (Серия «Живая книга» ; Т. 4). 6 друк. арк.

Статті у наукових виданнях

1. Лушин П. В. Невизначеність і типи ставлення до неї: ситуація психологічної допомоги/ П. В. Лушин //Теоретичні та методологічні проблеми психологічного консультування та психотерапії. Том 1. №5. 2016. С. 33-40. 0,5 друк. арк. (подається вперше)

Статті у вітчизняних періодичних фахових виданнях

1. Бевз Г. М. Особистісний та суспільний контекст опанування професією майбутніми психологами // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць. / НАПН України, Ун-т менеджменту освіти ; голов. Ред.. В. В. Олійник ; редкол. : О. Л. Ануфрієва [та ін.]. Київ : АТОПОЛ ГРУП, 2017. Вип. 3(32). 132 с. С. 9 – 19. (Серія «Соціальні та поведінкові науки») 0,5 друк. арк.

2. Сухенко Я. В. Психологічний відбір майбутніх психологів при вступі до вишу / Сухенко Я. В. // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. ; НАПН України, Ун-т менедж. освіти ; редкол. : О. Л. Ануфрієва [та ін] ; голов. ред. В. В. Олійник. Київ : АТОПОЛ ГРУП, 2017. Вип. 3(32). С. 116–130. (Серія «Соціальні та поведінкові науки»), 0,5 друк. арк.

3. Сухенко Я. В. Індивідуальна освітня траєкторія: міждисциплінарний аналіз феномену / Я. В. Сухенко // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2017. Вип. 4. Том 2. С. 111–116. (Серія «Психологічні науки»). 0,5 друк. арк.

4. Сухенко Я. В. Індивідуальна освітня траєкторія: аналіз феномену у вітчизняних і зарубіжних дослідженнях / Я. В. Сухенко // Проблеми сучасної психології : Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України / за наук. ред. С.Д. Максименка, Л.А. Онуфрієвої. Вип. 38. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. С. 371–383. 0,5 друк. арк.

Статті у збірниках, включених до міжнародних наукометричних баз

1. Хілько С. О. Психологічні кореляти формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів / С. О. Хілько // Проблеми сучасної психології : зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. І. Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України / за наук. ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. 2017. №38. С. 421– 437. 0,8 друк. арк.

Статті у зарубіжних виданнях

1. Лушин П. В. Экофасилитация в психотерапевтическом и образовательном контекстах: «Буферная зона развития», коллективно генерируемый инсайт и неопределенность /П. В. Лушин //Канадский научный журнал «Теория и практика психотерапии». 2016. Вып. 3/12. С. 28-33. 0,5 друк. арк.

2. Shevchenko Svitlana. The implicit model of “self-trust” of a practicing psychologist / Svitlana Shevchenko // Public health – social, educational and psychological dimensions. International Scientific and Practical Conference in Lublin between 3-7 February 2017, under program run by the Catholic University of Lublin Development Foundation. URL: http://www.bu.kul.pl/ksiegozbior_art_4469.html 0,5 друк. арк.

3. Sukhenko, Ya. Psychology of personality and adult education: VUCA-world projections / Sukhenko, Ya. International scientific-practical conference: «Personality, family and society: issue of pedagogy, psychology,

politology and sociology» : Conference Proceedings, June 16-17, 2017. Shumen : Konstantin Preslavsky University of Shumen. P. 207-209. 0,5 друк. арк.

Матеріали конференцій

1. Сухенко Я. В. Сучасні акценти в освіті дорослих: психологічний вимір / Сухенко Я. В. // Актуальні проблеми психології навчання та розвитку», з нагоди 70-ліття заснування лабораторії психології навчання імені І. О. Синиці : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (25.05.2017 р., м. Київ). Київ, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2017. С. 175-177. 0,2 друк. арк.

2. Сухенко Я. В. Експериментальні засади дослідження індивідуальної освітньої траєкторії педагогічного працівника / Сухенко Я. В. // Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології : Матеріали II-ої Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (28.04.2017 р., м. Київ). Київ, ДВНЗ «УМО» НАПН України, 2017. 0,2 друк. арк.

3. Сухенко Я. В. Особистісно зорієнтовані форми лекційної взаємодії: психоандрагогічний контекст / Сухенко Я. В. // Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції 26-28 квітня 2017 р. Ч. 1 Київ : Навчально-науковий інститут менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. – 2 електрон. опт. диск [Електронний ресурс]. URL: <http://umo.edu.ua/materiali-konferencij-nimp>. – Київ, ДВНЗ «УМО» НАПН України, 2017. 0,2 друк. арк.

4. Сухенко Я. В. Екофасилітативні акценти в андрагогічній практиці підвищення кваліфікації педагогічного працівника / Сухенко Я. В. // Психологічна освіта в Україні: традиції, сучасність та перспективи, 21-22 квітня 2017 року : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з нагоди святкування 50-річчя від початку фахової підготовки психологів у

Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та Дня психолога / За ред. І. В. Данилюка. К. : Логос, 2017. С. 252-255. 0,2 друк. арк.

5. Сухенко Я. В. Супровід індивідуальної освітньої траєкторії дорослого учня: психологічний та організаційний аспекти / Сухенко Я. В. // Мультидисциплінарні академічні дослідження і глобальні інновації: гуманітарні та соціальні науки : Матеріали III Міжнародної науково-практичної е-конференції (27 березня 2017 р., м.Київ). Київ, КНЛУ, 2017. С. 245-249. 0,2 друк. арк.

6. Шевченко С. В. Довіра до себе майбутніх психологів як показник успішності їх професійного становлення / С. В. Шевченко // Підготовка керівних та педагогічних кадрів до реалізації Концепції Нової української школи: матеріали Всеукраїнської науково-практ. інтернет-конф. (6 квітня, 2017 р., м. Харків). С. 170-174. 0,2 друк. арк.

7. Шевченко С. В. Вплив довіри до себе на формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх психологів / С. В. Шевченко // Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: Історія, теорія, технології: матеріали II Всеукраїнської науково-практ. інтернет-конф. (28 квітня, 2017 р., м. Київ). С. 307-309. 0,2 друк. арк.

8. Шевченко С. В. Розвиток довіри до себе в контексті навчально-професійної діяльності майбутніх психологів / С. В. Шевченко // Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій: матеріали II Міжнародної науково-практ. конф. (26-28 квітня, 2017 р., (26-28 квітня, 2017 р., м. Київ, м. Суми). URL: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/vydannya/konferenc/%D0%B7%D0%B1_%D1%82%D0%B5%D0%B7_25_04_17.pdf 0,2 друк. арк.

9. Шевченко С. В. Роль довіри до себе як внутрішньо-особистісного утворення майбутніх психологів / С.В.Шевченко // Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 26 травня 2017 р.) Київ. : ДВНЗ «Університет

менеджменту освіти», 2017. 144 с. [Електронний ресурс]. URL: <http://umo.edu.ua/konferenciji> 0,2 друк. арк.

Тези конференцій

1. Бевз Г. М. Дитина в уявленнях дорослих різного віку // Матеріали наукової конференції: ««Психолого-педагогічні особливості професійної підготовки фахівців ВНЗ». Київ : ПП «Дірект Лайн». С. 11-12. 0,2 друк. арк.

2. Бевз Г. М. Поза часом: латентні конфліктні протиріччя у розбудові системи замінного догляду за дітьми // Матеріали II науково-практичної конференції (15.11.2017, м. Суми). Суми : ФОП Цьома с. П, 2017. С. 55-58: Суми 0,2 друк. арк.

3. Брюховецька О. В. Вплив професійної толерантності на конкурентоздатність керівників загальноосвітніх навчальних закладів / О. В. Брюховецька // Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 26 травня 2017 р.). Київ : ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. С. 14-15 [Електронний ресурс]. URL: <http://umo.edu.ua/konferenciji>. 0,2 друк. арк.

4. Брюховецька О. В. Особливості організаційно-психологічного супроводу формування професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів / О. В. Брюховецька // Організаційна та економічна психологія в Україні: сприяння регіональному розвитку : тези XII Міжнародної науково-практичної конференції з організаційної та економічної психології «Організаційна та економічна психологія в Україні: сприяння регіональному розвитку» (1-3 червня, 2017 р., м. Харків). Київ.-Харків. : Гуманітарний центр, 2017. С. 47-48. 0,2 друк. арк.

5. Брюховецька О. В. Професійна толерантність керівників загальноосвітніх навчальних закладів як індикатор їх особистісної зрілості / О. В. Брюховецька // Науково-методичні основи професійного розвитку керівних і педагогічних кадрів в умовах випереджувальної післядипломної освіти : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-

практичної конференції 30-31 березня 2017 року / РОІППО ; упоряд. : Антонюк Л.В., Волосюк А.А. ; заг. ред. Черній А.Л. Рівне : РОІППО, 2017. С. 190-193. URL: <http://roippo.org.ua/activities/research/conferenc.php/847> 0,2 друк. арк.

6. Гусев А.І. Прощення як психологічна проблема // А.І.Гусев / Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів II-ї Всеукраїнської Інтернет-конференції 28 квітня 2017р. м.Київ / редкол.:В. В.Сидоренко, М. І.Скрипник, Я. Л.Швень. Київ.: ЦППО, 2017. С. 274-276 [Електронний ресурс]. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/708411/1>

7. Гусев А.І. Аналіз науково-психологічних поглядів на проблему прощення, представлених на рівні Організації Об'єднаних Націй // А.І.Гусев / Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 26 травня 2017 р.) Київ. : ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. С. 41-42 [Електронний ресурс]. URL: <http://umo.edu.ua/konferenciji> 0,2 друк. арк.

8. Гусев А.І. Прощення як психологічна проблема // А.І.Гусев / Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів II-ї Всеукраїнської Інтернет-конференції 28 квітня 2017р. м. Київ / редкол. В. В. Сидоренко, М. І. Скрипник, Я. Л. Швень. Київ: ЦППО, 2017. С. 274-276 [Електронний ресурс]. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/708411/1> 0,2 друк. арк.

9. Гусев А.І. Прощення як психологічна технологія // А.І.Гусев / Харківський осінній марафон психотехнологій: матеріали науково-практичної конференції, (Харків, 28 жовтня 2017 року) / М-во освіти і науки України, ХНПУ імені Г.С. Сковороди [та ін.]. Харків: Вид-во «Діса плюс», 2017. С. 190-191. 0,2 друк. арк.

10. Гусев А.І. Психолого-педагогічні технології розвитку здатності до прощення як освітня інновація // А.І.Гусев / Всеукраїнська науково-

практична конференція «Психолого-педагогічне забезпечення громадської підтримки освітніх інновацій», 1 листопада 2017 р., м. Київ. 0,2 друк. арк.

11. Діденко М. Корисність відсутності дискримінації на робочому місці та впровадження політики різноманіття в бізнес-організаціях// Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції з організаційної та економічної психології (1-3 червня 2017 р, м. Харків). С.76. 0,2 друк. арк.

12. Діденко М.С. Використання тренінгових технологій у процесі розвитку професійно значущих якостей менеджерів // Збірник матеріалів II-ої Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 28 квітня 2017 року. С. 376. Режим доступу:[<http://u.to/gXVfEA>]. 0,2 друк. арк.

13. Інжиєвська Л. А. Арт-техніка «...і Я такий » як джерело ресурсу / Л. А. Інжиєвська // Простір арт-терапії: можливості інтеграції: матеріали XIV міжнар. міждисциплінар. наук.-практ. конф.; за наук. ред. А. П. Чуприкова, Л. А. Найдьонові, О. А. Бреусенка [та ін.]. Київ : Золоті ворота, 2017. С. 25–28. 0,2 друк. арк.

14. Інжиєвська Л.А. Психологічний супровід майбутніх психологів арт-засобами в умовах післядипломної освіти/ Л. А. Інжиєвська// матеріали II Всеукраїнської науково-практ. інтернет-конф Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: Історія, теорія, технології:. (28 квітня, 2017 р., м. Київ). URL: <http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/vydannya/konferenc> 0,2 друк. арк.

15. Кримлова Ю.М. Психологічна допомога особистості у кризових ситуаціях життя: екофасилітація особистісних трансформацій - тези до II Міжнародної науково-практичної конференції "Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій" 26 - 28 квітня 2017 р., м. Київ. 0,2 друк. арк.

16. Кримлова Ю.М. Психологічні та філософські засади екофасилітативного супроводу психологічної готовності до подолання кризових ситуацій життя - тези до II Всеукраїнської науково-практичної конференції "Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та

підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти" на базі ДВНЗ УМО, 26 травня 2017 р., м. Київ. 0,2 друк. арк.

17. Лушин П. В. Психологические особенности ускорения обучения в современных условиях // II Міжнародної науково-практичній конференції «Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій» Частина 1. - 26 – 28 квітня 2017 р. м. Київ – м. Суми 2017. С. 187-191. 0,1 друк. арк.

18. Хілько С. О. Особливості формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів на засадах екофасилітативного підходу / С. О. Хілько // Науково-методичні основи професійного розвитку керівних і педагогічних кадрів в умовах випереджувальної післядипломної освіти: зб. наук. пр. за матеріалами Всеукраїнської науково-практ. конф. 30-31 березня 2017 р. / РОІППО; упоряд.: Антонюк Л. В., Волосюк А. А.; заг. ред. Черній А. Л. Рівне: РОІППО, 2017. С. 226–227. URL: <http://roippo.org.ua/activities/research/conferenc.php/847/>. 0,1 друк. арк.

19. Хілько С. О. Показники сформованості толерантності до невизначеності, інтолерантності до невизначеності та міжособистісної інтолерантності до невизначеності у майбутніх психологів / С. О. Хілько // Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій: Матеріали II Міжнародної науково-практ. конф., 26-28 квітня 2017 р. Ч.1 - К.: Навчально-науковий інститут менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. 311 с. С. 206–209. URL: <http://umo.edu.ua/materiali-konferencij-nimp> 0,2 друк. арк.

20. Хілько С. О. Програма формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів / С. О. Хілько // Психолого-педагогічне забезпечення громадської підтримки освітніх інновацій: матеріали Всеукраїнської науково-практ. конф. (1 листопада, 2017 р., м. Київ). 0,2 друк. арк.

21. Хілько С. О. Психологічний супровід формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів / С. О. Хілько // Професійний

розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: зб. матеріалів II-ї Всеукраїнської Інтернет-конференції 28 квітня 2017 р. Київ: ЦППО, 2017. С. 302–304. 0,2 друк. арк.

22. Хілько С. О. Психолого-педагогічна екофасилітація як психологічна умова формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів / С. О. Хілько // Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти: Матер. II Всеукр. науково-практ. конф. (26 травня, 2017 р., м. Київ). – К. : ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. С. 133–136. [Електронний ресурс]. URL: <http://umo.edu.ua/konferenciji> 0,2 друк. арк.

23. Хілько С. О. Толерантність до невизначеності психологів як показник їх професійної компетентності / С. О. Хілько // Підготовка керівних та педагогічних кадрів до реалізації Концепції Нової української школи: зб. статей Всеукраїнської науково-практ. інтернет-конф., 6 квітня 2017 р. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. С. 123–126. URL: http://conf-hano.at.ua/load/zbirniki/elektronnij_zbirnik_materialiv/4-1-0-680 0,2 друк. арк.

24. Чаусова Т. В. Особливості мотивації практичних психологів системи освіти до вдосконалення професійної компетентності в умовах післядипломної освіти / Т. В. Чаусова // Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 26 травня 2017 р.) Київ. : ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. 144 с. [Електронний ресурс]. URL: <http://umo.edu.ua/konferenciji> 0,2 друк. арк.

Тези у зарубіжних виданнях

1. Khilko S. O. Research into features of future psychologists' ambiguity tolerance / S. O. Khilko // Public health – social, educational and psychological dimensions International Scientific and Practical Conference in Lublin between 3–7 February 2017, under program run by the Catholic University of Lublin

Development Foundation. URL: http://www.bu.kul.pl/ksiegozbior,art_4469.html
0,1 друк. арк.

2. Chausova T. Features construction of training with targeting / T. Chausova. -Public health – social, educational and psychological dimensions. International Scientific and Practical Conference in Lublin between 3-7 February 2017, under program run by the Catholic University of Lublin Development Foundation. URL: http://www.bu.kul.pl/ksiegozbior,art_4469.html 0,2 друк. арк.

НАВЧАЛЬНА ПРОДУКЦІЯ

Навчальні посібники

1. Гусєв А. І. Терещенко І. Г. Аналіз конфлікту у бізнесі. Картографія : навчальний посібник / І. Г. Терещенко, А. І. Гусєв. ДП «Пріоритети», Київ , 2016 р. 36 с. (подається вперше). 1,5 друк. арк..

Методичні посібники

1. Гусєв А. І. Культура добросусідства. Батьківські збори по-новому : Методичні матеріали та практичний досвід / [автори-укладачі: М. А. Араджионі, А. І. Гусєв, Г. А. Коломоєць, В. І. Потапова]. Київ. : ТОВ «Прометей», 2017. 328 с. : іл. Англ., рос., укр. 13,67 друк. арк.

Методичні рекомендації

1. Гусєв А. І. Культура добросусідства: Я. Ми. Країна. Програма виховних годин для ЗНЗ II–III ст. і методичні рекомендації щодо її апробації та впровадження / [автори-укладачі: М. А. Араджионі, А. І. Гусєв, М. С. Єлігулашвілі, В. І. Потапова]. Київ. : ТОВ «Контекст Україна», 2016. 260 с. : іл. Англ., рос., укр. (подається вперше). 10,5 друк. арк.

Курси

1. Сухенко Я. В. Вступ до психологічної допомоги: екофасилітативний підхід : Проблемно-тематичний курс підвищення кваліфікації для фахівців соціономічних професій (типу «людина–людина») очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти (150 год.) / П. В. Лушин, Я. В. Сухенко. Київ, 2017. 66 с. 2,8 друк. арк.

2. Сухенко Я. В. «Психологія для дорослих – P4A – Psychology for adults : [Електронний ресурс] : психодіагностичний комплекс для дорослих учнів, для професійного відбору абітурієнтів / Сухенко Я.В. [Україна], 2017. URL: <http://p4a.pp.ua/> Загол. з титул. екрану. Мова : укр.. (Дата звернення 20.10.2017 р.).

Подано до друку

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

Статті у вітчизняних періодичних фахових виданнях:

1. Бевз Г. М. Корупція як соціально-психологічне явище. 0,5 друк. арк.
2. Діденко М. Умови розвитку професійно значущих якостей менеджера організацій в процесі професійної підготовки //Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. «Психологічні науки». Миколаїв, 2017. 0,5 друк. арк.
3. Інжихівська Л. А. «Особливості застосування арт-засобів для цілеспрямованого особистісного розвитку майбутніх психологів у контексті професійної переорієнтації». 0,5 друк. арк.
4. Хілько С. О. Програма формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів та аналіз її ефективності / С. О. Хілько // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2017. №5. (Серія «Психологічні науки»). 0,5 друк. арк.
5. Шевченко С.В. Индивидуальные ресурсы как психологические предикторы доверия к себе у будущих психологов / С.В.Шевченко // The European Journal of Education and Applied Psychology, Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2017. 0,5 друк. арк.
6. Шевченко С.В. Методики для дослідження психологічних особливостей розвитку довіри до себе у майбутніх психологів / С.В.Шевченко // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / Ун-т менедж. освіти НАПН України ; редкол.: О. Л. Ануфрієва [та ін.]. К. : АТОПОЛ ГРУП, 2017. 0,5 друк. арк.

7. Шевченко С.В. Психологічні студії трастгенезу в контексті ідентифікаційного позиціонування майбутнього психолога / С. В. Шевченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: «Психологічні науки». Херсон.: Херсонський державний університет, 2017. Вип. (39). 0,5 друк. арк.

8. Сухенко Я.В. Модель взаємозв'язку наукових досліджень у післядипломній педагогічній освіті та освітніх практик: міждисциплінарний дискурс / Я. В. Сухенко // Постметодика. 2017. № 4. 1,6 друк. арк.

9. Сухенко Я.В. Індивідуальна освітня траєкторія у вимірі психологічного часу особистості / Сухенко Я.В. // Наука і освіта. 2017. Вип. 11. 0,8 друк. арк.

Статті у збірниках, включених до міжнародних наукометричних баз:

1. Хілько С. О. Емпіричне дослідження сформованості толерантності до невизначеності у майбутніх психологів / С. О. Хілько // Наука і освіта : зб. наук. пр. Південноукраїнського нац. педаг. ун-ту ім. К. Д. Ушинського. 2017. № 9. 0,8 друк. арк.

Статті у зарубіжних виданнях фахових виданнях

1. Bevz G. M. Acceptance of own corporeality in the contex to marital relationships development. 0,5 друк. арк.

2. Bevz G. M. Marital role expectations based on triangle by Steve Karpman. 0,5 друк. арк.

Матеріали конференцій

1. Шевченко С. В. Програма розвитку довіри до себе у майбутніх психологів / С. В. Шевченко // Всеукраїнська науково-практична конференція «Психолого-педагогічне забезпечення громадської підтримки освітніх інновацій», (1 листопада 2017 р. м. Київ) ДВНЗ «Університет менеджменту освіти». 0,2 друк. арк.

2. Чаусова Т. В. Мотивація як чинник конкурентоздатності майбутніх психологів. 0,2 друк. арк.

3. Сухенко Я. В. Модель психологічного відбору майбутніх психологів: організаційно-змістовий аспект / Сухенко Я.В. // Сучасний стан розвитку екстремальної та кризової психології: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (30.11-01.12.2017 року, Харків). Харків, 2017. 0,2 друк. арк.

4. Сухенко Я. В. Навчання особистості упродовж життя : психоандрагогічні акценти / Я. В. Сухенко // Психолого-педагогічне забезпечення громадської підтримки освітніх інновацій : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (01.11.2017 р., м. Київ). Київ : ДВНЗ «УМО» НАПН України, 2017. 0,2 друк. арк.

5. Сухенко Я. В. Індивідуальна освітня траєкторія особистості: міждисциплінарний вимір проблеми / Я. В. Сухенко // Актуальні проблеми психології інновацій: теорія та практика : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (15.09.2017 р., Одеса). Одеса : Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2017. 0,2 друк. арк.

ЧАСТИНА II
АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПРОДУКЦІЇ,
готової до впровадження
НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ
Монографії

- 1. Лушин П. В. Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию [Текст] : Монография / Лушин П. В. – Киев, 2017. – 144 с. – (Серия «Живая книга» ; Т. 4).**

Данная книга является логическим продолжением серии «Живая книга» и посвящена особенностям проживания сложных ситуаций в условиях переходного этапа в Украине с 2014 г. по настоящее время – апрель 2017 г. Проживания с точки зрения экофасилитатора как представителя одного из инновационных направлений психологической помощи. Суть данного направления: сложные времена даны человеку не только и не столько для страдания, сколько для появления у него таких возможностей, которые редко обнаруживают себя во времена стабильного, предсказуемого и спокойного развития. Экофасилитация – это помощь в процессе восхождения личности к ее высотам. Именно поэтому книга названа оптимистично «Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию». Она написана в виде отдельных статей и эссе, а также фрагментов переписки с коллегами в одной из популярных сетей. Данный живой формат только отчасти отражает повседневные переживания их автора, но в большей мере является результатом научных исследований и практической работы с его клиентами.

Книга рассчитана на профессионалов: психологов, студентов, аспирантов-психологов, а также неспециалистов, интересующихся вопросами проживания сложных переходных периодов в их жизни.